

Emperyalist savaş ve dünya proleter devrimi

Emperyalist savaş ve günümüzdeki emperyalist savaş üzerine Dördüncü Enternasyonal'in Manifestosu*

Lev Davidoviç Trotskiy

Sosyalist Devrimin Dünya Partisi olan Dördüncü Enternasyonal'in Olağanüstü Kongresi, ikinci emperyalist savaşın dönüm noktasında toplanıyor. Yeni açılım denemelerinin ve hazırlıkların yapıldığı, askeri bakımdan görel olarak hareketsiz olan dönem çok geride kaldı. Almanya, adeta cehennem gazabını serbest bırakan bir taarruz başlatırken, müttefik devletler imha güçlerinin tümünü kullanarak bu taarruza aynı şekilde karşılık veriyorlar. Avrupa'nın ve tüm insanlığın geleceğı, bundan sonra uzun bir müddet boyunca bu emperyalist savaşın seyri ile ekonomik ve politik sonuçları tarafından belirlenecek.

Dördüncü Enternasyonal, bu savaşı ve taraflarını nasıl gördüğünü, çeşitli işçi örgütlerinin savaş politikalarını nasıl değerlendirdiğini ve en önemlisi de, barışa,

* Trotskiy'in kaleminden çıkan bu Manifesto, Dördüncü Enternasyonal'in 19-26 Mayıs 1940 tarihli Olağanüstü Kongresi'nde kabul edilmiştir. Metin Türkçe'ye İngilizce'den Özdeniz Pektaş tarafından çevrilmiştir.

özgürlüğe ve bolluğa nasıl ulaşabileceğini açık ve berrak biçimde söylemenin zamanının bugün olduğunu düşünüyor.

Dördüncü Enternasyonal, yüzünü halkları katliamlara sürükleyen hükümetlere, bu hükümetlerin yaptıklarının sorumluluğunu taşıyan burjuva politikacılarına ve savaşan burjuvaziye destek veren işçi bürokrasisine dönmüyor. Dördüncü Enternasyonal yüzünü erkek ve kadın işçilere, askerlere ve denizcilere, yoksullaşmış köylülere ve sömürge ülkelerin köleleştirilmiş halklarına dönüyor. Dördüncü Enternasyonal'in ezenlerle, sömürücülerle ve emperyalistlerle herhangi bir bağı yoktur. O, emekçilerin, ezilenlerin ve sömürülenlerin dünya partisidir.

Bu manifesto onlara hitap etmektedir.

Günümüzdeki savaşın genel nedenleri

Günümüzde teknoloji 1914-1918 savaşının sonunda olduğundan çok daha güçlü olmasına rağmen insanlık çok daha yoksuldu. Yaşam standardı bir ülkeden diğerine ardı ardına düşmüştür. Günümüzdeki savaşın arifesinde tarımın durumu önceki savaşın patlak verdiği dönemde olduğundan daha kötüydü. Tarım ülkeleri şu anda çökmüş durumda. Sanayi ülkelerinde ise orta sınıflar ekonomik olarak harap olurken, işsizlerden oluşan bir daimi alt-sınıf –modern paryalar- oluşmuştur. İç pazarlar daralmıştır. Sermaye ihracı düşmüştür. Emperyalizm, dünya pazarını güçlü ülkelerin hâkimiyetindeki bölgelere ayırarak fiilen parçalamıştır. Dünya nüfusu kayda değer bir artış göstermesine rağmen 109 devlet arasındaki dünya ticareti on yıl içinde savaşın başlangıcından önceki seviyesine göre dörtte bir oranında azalmıştır. Bazı ülkelerin dış ticaret hacmi yarı yarıya, üçte bir veya dörtte bir oranında azalmıştır.

Sömürge ülkeler hem iç krizlerinden hem de metropol ülkelerin krizlerinden muzdariptir. Dün yarı-bağımsız olan geri ülkeler (Habeşistan, Arnavutluk, Çin vb.) bugün köleliğin içine yuvarlanıyorlar. Her emperyalist ülke, her şeyden önce savaş (yani daha fazla hammadde elde etmek için yeni bir mücadele) için kendi hammadde kaynaklarına sahip olmak zorundadır. Kapitalistler, daha fazla zenginleşmek için yüzyılların emeğinin ürünü olan her şeyi yakıp yok ediyorlar.

Çürüyen kapitalizmin dünyası aşırı kalabalıktır. Fazladan yüz mültecinin kabul edilmesi sorunu, Amerika Birleşik Devletleri gibi bir dünya gücü için büyük bir problem haline gelmiştir. Havacılık, telgraf, telefon, radyo ve televizyon çağında ülkeler arası seyahat pasaportlar ve vizeler tarafından felce uğrattılıyor. Dış ticaretin eridiği ve iç ticaretin gerilediği şimdiki dönem aynı zamanda şovenizmin, özellikle de antisemitizmin korkunç biçimde yoğunlaştığı bir dönemdir. Kapitalizm, yükseliş döneminde Yahudi halkını gettolarından çıkararak ticari genişlemenin bir aracı olarak onlardan yararlanmıştı. Bugün ise çürüyen kapitalist toplum Yahudi halkını her yerden sıkıştırmak için büyük çaba harcıyor; on yedi milyon insan yani iki milyarlık dünya nüfusunun yüzde birinden daha az bir bölümü yaşamak için gezegen üzerinde artık yer bulamıyor! Yeryüzü muazzam

derecede genişken ve teknolojinin mucizeleri hem gökyüzünü hem de yeryüzünü insan için fethederken, burjuvazi gezegenimizi pis bir hapishaneye dönüştürmeyi başardı.

Lenin ve emperyalizm

Son emperyalist savaşın başladığı 1 Kasım 1914 tarihinde Lenin şöyle yazmıştı: “Emperyalizm, Avrupa kültürünün kaderini tehlikeye soktu. Eğer bu savaştan sonra bir dizi başarılı devrim meydana gelmezse, içi boş ve tehlikeli bir masal olan ‘tüm savaşları sonlandıracak savaş’ masalını daha fazla savaş takip edecektir...” İşçiler, bu öngörüü hatırlayın! Şimdiki savaş, yani ikinci emperyalist savaş bir tesadüf değildir; şu ya da bu diktatörün iradesinden doğmamıştır. Bu savaş daha önceden öngörölmüştür. Kaçınılmaz bir şekilde uluslararası kapitalist çıkarlar arasındaki çelişkilerden kaynaklanmaktadır.

Günümüzde teknolojinin ve işçilerin niteliklerinin verili düzeyi temelinde tüm insanlığın maddi ve manevi gelişimi için yeterli koşulları yaratmak oldukça mümkündür. Bunun için gerekli olan tek şey her bir ülkede ve tüm gezegende ekonomik hayatın genel bir plan çerçevesinde doğru, bilimsel ve akılcı bir şekilde örgütlenmesidir. Ancak, toplumun ana üretici güçleri tröstler, yani ayrı kapitalist klikler tarafından kontrol edildiği ve ulus devlet bu kliklerin elinde istedikleri gibi kullandıkları bir araç olduğu müddetçe pazarlar, hammadde kaynakları ve dünya hâkimiyeti için verilecek mücadelelerin giderek daha yıkıcı bir nitelik kazanması kaçınılmazdır. Bu açgözlü emperyalist kliklerin devlet iktidarı ve ekonomi üzerindeki hâkimiyetlerine yalnızca devrimci işçi sınıfı son verebilir. Lenin'in “bir dizi başarılı devrim” olmaksızın yeni bir emperyalist savaşın kaçınılmaz olarak patlak vereceğine ilişkin uyarısının anlamı budur. Farklı öngörüler ve vaatler somut olaylar tarafından sınanmıştır. “Tüm savaşları sonlandıracak savaş” masalının bir yalan olduğu kanıtlanmıştır. Lenin'in öngörüsü ise trajik bir gerçeklik haline gelmiştir.

Savaşın dolaysız nedenleri

Eski ve zengin sömürge imparatorlukları olan Büyük Britanya ve Fransa ile geç emperyalist yağmacı devletler olan Almanya ve İtalya arasındaki rekabet günümüzdeki savaşın dolaysız nedenidir.

On dokuzuncu yüzyıl en eski kapitalist güç olan Büyük Britanya'nın tartışılmaz bir hegemonyaya sahip olduğu bir çağdı. Yalıtılmış askeri patlamalar hariç tutulursa, 1815'ten 1914'e kadar “Britanya barışı” hüküm sürmüştür. Dünyanın en güçlü donanması olan Britanya donanması denizlerin polisi rolünü oynamıştır. Ancak bu çağ artık geride kaldı. Modern teknoloji ile donanan Almanya, geçen yüzyılın sonu gibi erken bir aşamada Avrupa'nın en güçlü ülkesi olmaya doğru ilerlemeye başladı. Okyanusun diğer yakasında ise eski bir Britanya sömürgesi

olan daha da güçlü bir ülke yükselişe geçti. 1914-1918 yılları arasındaki savaşa yol açan en önemli ekonomik çelişki Büyük Britanya ve Almanya arasındaki rekabetti. Amerika Birleşik Devletleri'nin savaşa dâhil olması önleyici bir karakter taşıyordu: Almanya'nın tüm Avrupa kıtasını boyunduruğu altına almasına izin verilemezdi.

Yenilgi sonrasında Almanya tam anlamıyla acze düştü. Parçalanmış, düşmanları tarafından kuşatılan, savaş tazminatları nedeniyle iflas eden, iç savaş sarsıntılarıyla zayıflayan Almanya, kalıcı bir şekilde olmasa da uzun bir süre için rekabetin dışında kalmış gibi görünüyordu. Fransa, kıta Avrupasında geçici olarak üstünlüğü ele geçirmişti. Savaştan galip çıkan İngiltere için ise savaşın bilançosu son tahlilde bir dizi kayıptan oluşuyordu: dominyonların bağımsızlığının artması, sömürge ülkelerdeki bağımsızlık hareketleri, deniz hegemonyasını yitirmesi, havacılığın gelişmesi sebebiyle donanmasının öneminin azalması.

İngiltere, zaferden sonraki ilk birkaç yılda durgun ortamdan yararlanarak dünya çapında lider ülke rolünü hâlâ oynamaya çalışıyordu. Amerika Birleşik Devletleri ile olan çelişkileri açık bir biçimde tehlikeli bir karakter kazanmaya başladı. Bir sonraki savaş dünya hâkimiyetini arzulayan iki Anglo-Sakson güç arasında yaşanacakmış gibi görünüyordu. Ancak, İngiltere okyanusun karşı yakasındaki dev ile savaşmak için özgül ekonomik ağırlığının yeterli olmadığına çok geçmeden kendini ikna etmek zorunda kaldı. ABD ile donanma güçlerinin eşitliğine dair yaptığı anlaşma, Britanya'nın hâlihazırda fiili olarak yitirmiş olduğu donanma hegemonyasından resmi olarak da feragat ettiğinin göstergesiydi. Serbest ticaret politikasının yerini yüksek gümrük vergilerine bırakması da Britanya sanayisinin dünya pazarındaki yenilgisinin açık bir kabulüydü. "Görkemli yalnızlık" politikasından vazgeçiş ile birlikte zorunlu askerliği uygulamaya koydu. Böylelikle tüm kutsal gelenekleri kaybolup gitti.

Ekonomik gücü ile dünyadaki konumu arasında bir mütakabiliyetin olmaması, daha küçük bir ölçekte olmakla birlikte Fransa'nın da bir özelliğiydi. Avrupa'da sahip olduğu hegemonya, Almanya'nın bertaraf edilmesine ve Versay Antlaşması'nın eğreti koşullarının yarattığı geçici konjonktüre dayanıyordu. Nüfusunun büyüklüğü ve hegemonyasını destekleyen ekonomik temeli yeterli olmanın çok uzağındaydı. Zafer sarhoşluğunun geçmesiyle birlikte gerçek güç ilişkileri su yüzüne çıktı. Fransa'nın görüldüğünden daha zayıf olduğu yalnızca dostları için değil, düşmanları için de açık hale geldi. Kendini güvenceye almaya çabalarırken esasında Büyük Britanya'nın son dominyonu haline geldi.

Birinci sınıf teknolojisi ve örgütsel becerileri temelinde Almanya'nın yeniden ayağa kalkması kaçınılmazdı. Bu, büyük ölçüde SSCB'ye, Fransa'nın aşırı isteklerine ve daha az olmakla birlikte ABD'ye karşı İngiltere'nin Almanya'ya verdiği destek sayesinde düşünüldüğünden daha çabuk gerçekleşti. En güçlü ülke olarak kaldığı müddetçe böylesi uluslararası bileşimlerin kapitalist İngiltere için başarılı olduğu geçmişte birden çok kez kanıtlanmıştı. Ancak, dermansız Britanya'nın

kendisinin çağırđıđı ruhlarla başa çıkamadığı ortaya çıktı.

Daha modern, daha esnek ve daha yüksek üretim kapasitesine sahip teknoloji ile donanmış Almanya bir kez daha İngiltere'yi önemli pazarların, özellikle de Güneydoğu Avrupa ve Latin Amerika'nın dışına doğru itmeye başladı. Kapitalist ülkeler arasındaki rekabetin genişleyen bir dünya pazarı temelinde geliştiği on dokuzuncu yüzyılın aksine, günümüzdeki mücadelenin ekonomik alanı emperyalistlere dünya pazarını parçalara ayırmak dışında hiçbir seçenek bırakmayacak şekilde daralıyor.

1914'te olduğu gibi bugün de dünyanın yeniden paylaşımını başlatan inisiyatif doğal olarak Alman emperyalizmine aittir. Hazırlıksız yakalanan Britanya hükümeti, ilk olarak, başkalarının (Avusturya ve Çekoslovakya) aleyhine olan tavizlerle savaştan kaçınmanın yollarını aradı. Fakat bu politika kısa ömürlü oldu. Büyük Britanya ile "Dostluk" Hitler için yalnızca kısa süreli bir taktik aşamaydı. Londra, Hitler'e almayı hesapladığından daha fazlasını zaten vermişti. Chamberlain'in Almanya ile uzun vadeli bir dostluğu garanti altına alacağını umduğu Münih Mutabakatı tam tersine kırılmanın hızlanmasına yol açtı. Hitler, Londra'dan daha fazlasını bekleyemezdi – Almanya'nın daha fazla yayılması Büyük Britanya'nın can damarlarını kesecekti. Böylece, Ekim 1938'de Chamberlain'in ilan ettiği "yeni barış çağı" birkaç ay içerisinde tüm savaşların en korkuncuyla sona erdi.

Amerika Birleşik Devletleri

Büyük Britanya, Almanya'nın abluka nedeniyle boşaltmış olduğu dünya pazarındaki mevzileri ele geçirmek için savaşın ilk aylarından beri her türlü çabayı gösterse de, Amerika Birleşik Devletleri neredeyse otomatik olarak onu bu pazarların dışına çıkarmıştır. Dünya altın rezervinin üçte ikisi Amerika'nın kasasında bulunuyor. Kalan üçte birlik kısım da aynı yere doğru akıyor. İngiltere'nin dünya bankası rolü artık geçmişte kaldı. Diğer alanlarda da Britanya için durum çok daha iyi değil. Büyük Britanya donanması ve ticaret gemileri büyük kayıplar yaşarken, Amerikan tersaneleri, Amerikan filosunun Britanya ve Japon filoları üzerindeki üstünlüğünü garanti altına alacak devasa ölçekte gemi inşa ediyor. Amerika iki güç standardını (kendisinden sonra gelen en güçlü iki devletin toplamından daha güçlü bir donanma) benimsemeye açıkça hazırlanıyor. Hava filosuna ilişkin yeni program, ABD'nin dünyanın geri kalanı üzerindeki üstünlüğünü güvenceye almayı öngörüyor.

Bununla birlikte, dünyanın en önde gelen kapitalist gücü olan ABD'nin sınai, mali ve askeri gücü Amerikan ekonomisinin gelişmesini hiç de güvenceye almıyor; aksine, krizdeki toplumsal sisteminin özellikle habis ve sarsıcı bir karaktere bürünmesinin önünü açıyor. Ne milyarlarla ölçülen altınlardan faydalanılabiliyor ne de milyonlarca işsize iş veriliyor! Dördüncü Enternasyonal'in altı yıl önce yayımlanan *Savaş ve Dördüncü Enternasyonal* başlıklı tezlerinde şu öngörüde

bulunulmuştu:

ABD kapitalizmi 1914'te Almanya'yı savaş yoluna sokan sorunların aynıları ile karşı karşıyadır. Dünya paylaşıldı mı? Yeniden paylaşılmalıdır. Almanya için bu "Avrupa'nın düzenlenmesi" meselesiydi. ABD için ise mesele dünyanın "düzenlenmesi"dir. Tarih, insanlığı Amerikan emperyalizminin volkanik patlaması ile karşı karşıya bırakıyor.

"Yeni Anlaşma" (*New Deal*) ve "İyi Komşu" politikaları, tavizler ve uzlaşmalarla sosyal krizin hafifletilmesine ve zirveye ulaşmasını ertelemeye yönelik son girişimlerdi. On milyarlarca doları yutan bu politikanın çöküşünden sonra Amerikan emperyalizmi için tek yol askeri güce başvurmaktı. ABD dünya hâkimiyetini sürdürmek için şu ya da bu mazereti ve sloganı kullanarak bu devasa çarpışmaya müdahale edecektir. Amerikan emperyalizminin düşmanlarıyla hangi sırayla ve ne zaman mücadele edeceğini muhtemelen Washington da bilmiyor. Japonya'ya karşı verilecek bir savaş, Pasifik Okyanus'unda "yaşam alanı" elde etmeyi hedefleyen bir mücadele olacaktır. Atlantik'teki bir savaş ise doğrudan Almanya'ya karşı verilse bile Büyük Britanya'nın mirasını ele geçirmeyi amaçlayacaktır.

Almanya'nın Müttefikleri yenilgiye uğratma ihtimali Washington için adeta bir kâbustur. Avrupa kıtasını ve onun sömürgelerinin kaynaklarını kendisine üs haline getiren, tüm Avrupa'nın mühimmat fabrikalarını ve tersanelerini emrine amade kılan ve özellikle Doğu'da Japonya ile işbirliği yapan bir Almanya, Amerikan emperyalizmi için ölümcül bir tehlike oluşturacaktır. Şu an Avrupa'da yapılan büyük muharebeler, bu anlamda Almanya ile Amerika arasındaki mücadelenin hazırlık aşamalarıdır. Fransa ve İngiltere, Amerikan kapitalizminin Atlantik ötesine uzanan tahkim edilmiş yegâne mevzileridir. Britanya başbakanlarından birinin de belirttiği gibi, eğer İngiltere'nin sınırları Ren Nehri'nde olsaydı, Amerikan emperyalistleri rahatlıkla ABD'nin sınırlarının Thames Nehri üzerinde olduğunu söyleyebilirdi. Washington, eli kulağında olan savaş için kamuoyunu ateşli bir şekilde hazırlarken Finlandiya, Danimarka, Norveç, Hollanda ve Belçika'nın akıbetine ilişkin soylu öfkelerini göstermekten kaçınmıyor... Danimarka'nın işgaliyle birlikte Grönland sorunu beklenmedik bir şekilde "jeolojik olarak" Batı Yarımküre'nin bir parçası ve alüminyum üretimi için olmazsa olmaz kriyolit yataklarını bulunduran bir yer olarak gündeme geldi. Washington ne esir edilmiş Çin'i, ne çaresiz Filipinler'i, ne öksüz (Hollanda kontrolündeki) Doğu Hint Adaları'nı,¹ ne de açık deniz güzergâhlarını göz ardı ediyor. Ezilen uluslara karşı gösterdiği bu hayırsever sempati ve hatta jeolojik ilgisi ABD'yi böylelikle savaşın içine çekiyor.

1 Çevirmenin notu: Hollanda'nın sömürgesi olan Doğu Hint Adaları, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bağımsızlığına kavuşarak bugünkü Endonezya'yı oluşturdu.

Bununla birlikte, Amerikan silahlı güçleri, ancak Fransa ile Britanya adaları sağlam destek üsleri olarak kaldıkları müddetçe başarılı biçimde müdahale edebilir. Eğer Fransa işgal edilir ve Alman askerleri Thames Nehri'nin üzerinde görülürse, güç ilişkileri aniden ABD'nin aleyhine dönebilir. Bu ihtimaller, Washington'u hem elini çabuk tutmaya hem de şu soru üzerinde düşünmeye zorluyor: acaba müdahale için doğru an kaçırıldı mı?

Amerika'nın izolasyonunu savunanlar, Beyaz Saray'ın resmi tutumunu gü-rültülü biçimde protesto ediyorlar. Bu, aslında aynı emperyalizmin bir çeşidinden başka bir şey değildir. Kapitalistlerin, çıkarları öncelikle Amerika kıtası, Avustralya ve Uzak Doğu'da yatan bir fraksiyonu, Müttefiklerin yenilmesi durumunda ABD'nin yalnızca Latin Amerika'da değil, aynı zamanda Kanada, Avustralya ve Yeni Zelanda'da da otomatik olarak tekel konumuna gelebileceğini hesaplıyor. ABD hâkim sınıflarının Çin, Hollanda Doğu Hint Adaları ve genel olarak Doğu hakkındaki genel kanaati ise Japonya ile savaşın yakın gelecekte her halükarda kaçınılmaz olduğudur. Burjuvazinin nüfuz sahibi bir bölümü, yalnızlık politikası ve pasifizm maskesi altında Amerika'nın kıtasal genişlemesi ve Japonya ile yapılacak savaşa hazırlık için bir plan üzerinde çalışıyor. Bu plan, dünya hâkimiyeti için Almanya'ya karşı verilecek mücadeleyi sadece erteliyor. Norman Thomas ve cemiyeti gibi küçük burjuva pasifistleri ise yalnızca emperyalist klanlardan birinin koro elemanlarıdır.

ABD'nin savaşa müdahil olmasına karşı verdiğimiz mücadelenin izolasyonculuk ve pasifizm ile hiçbir ortak yanı yoktur. Biz işçilere açık bir biçimde şunu söylüyoruz: emperyalist hükümet, bu ülkeyi savaşa sürüklemekten geri durmayacaktır. Hâkim sınıf içindeki tartışma yalnızca savaşa ne zaman girileceği ve silahın ilk olarak kime doğrultulacağı üzerinedir. Gazete makaleleri ve pasifist önergeler yoluyla ABD'nin tarafsız kalmasının sağlanabileceğini beklemek, bir süpürge ile dalgaların yükselmesini engellemeye çalışmaktan farksızdır. Savaşa karşı gerçek mücadele ancak emperyalizme karşı sınıf mücadelesiyle ve küçük burjuva pasifizminin acımasızca teşhiriyle verilebilir. Amerikan burjuvazisinin ikinci emperyalist savaşa müdahale etmesini ya da üçüncü emperyalist savaşı başlatmasını yalnızca devrim önleyebilir. Diğer yöntemlerin tamamı ya şarlatanlık ya da aptallıktır ya da her ikisi birden.

“Anavatan” savunması

Neredeyse yüz yıl önce, ulus devletlerin hâlâ görece ilerici bir faktör olduğü dönemde, *Komünist Manifesto* işçilerin vatanlarının olmadığını ilan ediyordu. Onların tek amacı tüm yeryüzünü emekçilerin vatani haline getirmektir. Orduları ve gümrük duvarları ile birlikte burjuva devleti, on dokuzuncu yüzyılın sonlarına doğru (geniş bir alana ihtiyaç duyan) üretici güçlerin gelişimini frenleyen en büyük engele dönüştü. Bugün “anavatan” savunması taraftarı olan bir sosyalist,

feodal rejimi, yani kendi zincirlerini savunmak için kendini paralayan Vendée köylüsüyle² aynı gerici rolü oynayacaktır.

Dünya son yıllarda ve hatta son aylarda devletlerin Avrupa haritasından nasıl kolaylıkla silinip gittiklerini hayretle izliyor: Avusturya, Çekoslovakya, Arnavutluk, Polonya, Danimarka, Norveç, Hollanda, Belçika... Napolyon savaşları hariç hiçbir dönemde siyasi harita bu denli hızlı biçimde yeniden şekillendirilmemişti. O dönemde mesele burjuva ulus devletlerinin önünden çekilmesi zorunlu olan, miadını doldurmuş feodal devletlerdi. Bugün ise mesele halkların sosyalist federasyonunun önünden çekilmesi gereken, miadını doldurmuş burjuva devletleridir. Zincir her zaman en zayıf halkasından kırılmaya başlar. Tröstlerin ve kartellerin acımasız rekabeti, küçük bağımsız üreticilere ve tüccarlara ne kadar yaşam alanı tanıyor, emperyalist haydutlar da bağımsız küçük devletlere o kadar yaşam alanı tanıyor.

Stratejik konumu nedeniyle Almanya esas düşmanlarına küçük ve tarafsız devletler vasıtasıyla saldırmayı daha kazançlı görüyor. Büyük Britanya ve Fransa ise küçük devletlerin tarafsızlığını kendilerine siper almanın ve Almanya'nın bu ülkeleri saldırılarıyla "demokratik" Müttefiklerin tarafına itmesine izin vermenin daha kazançlı olduğunu varsayıyor. Stratejik yöntemlerdeki bu farklılık meselelerin özünü değiştirmiyor. Büyük emperyalist ülkelerin çarkları arasına sıkışan küçük çevre ülkeleri un ufak oluyor. Büyük vatanların "savunu"su bir düzine küçük ve orta büyüklükteki vatanın yerle bir edilmesini gerektiriyor.

Fakat büyük devletler konusunda dahi, burjuvazi için mesele hiç de vatan savunması falan değildir, mesele daha ziyade pazarlar, yabancı devletlerden koparılabilecek imtiyazlar, hammadde kaynakları ve nüfuz alanlarıdır. Burjuvazi vatanı, vatanın selameti için asla savunmaz. Onun savunduğu özel mülkiyet, ayrıcalıklar ve kârlardır. Bu kutsal değerler ne zaman tehdit altında olsa burjuvazi hemen yenilgiciliğin yolunu tutar. Bu, çocukları Ekim Devrimi'ne karşı savaşan ve bugün bir kez daha dünyanın tüm ordularında eski vatanlarına karşı savaşmaya hazır olan Rus burjuvazisinin yoluydu. Sermayelerini kurtarmak için İspanya burjuvazisi kendi halkına karşı askeri yardım almak için yüzünü Mussolini ve Hitler'e döndü. Norveç burjuvazisi Hitler'in Norveç'i işgaline yardım etti. Bu hep böyle olmuştur ve hep böyle olacaktır.

Resmi vatanseverlik, sömürücülerin çıkarları için bir maskedir. Sınıf bilinçli işçiler bu maskeyi aşağılayarak söküp atacaktır. Onlar burjuva vatanını değil, kendi ülkelerinin ve tüm dünyanın emekçilerinin ve ezilenlerinin çıkarlarını savunurlar. Dördüncü Enternasyonal'in tezlerinde de belirtildiği gibi:

Gerici "ulusal savunma" sloganına karşı ulus devletinin devrimci yıkımı sloganı öne sürülmelidir. Bir tımarhaneyi andıran kapitalist Avrupa'ya karşı Dünya Birleşik

2 Çevirmenin notu: Burada Fransız devriminde 1793-96 aralığında Vendée bölgesinde gerçekleşen kraliyet taraftarı, karşı-devrimci köylü ayaklanmasına gönderme yapıyor.

Sosyalist Devletleri'ne giden yolun bir aşaması olarak Avrupa Birleşik Sosyalist Devletleri sloganı öne sürülmelidir.

“Demokrasi için mücadele”

Sanki işçiler Britanya hükümetinin Hitler'e ve onun cellâtlarının güç kazanmasına yardım ettiğini unutmušlarcasına ileri sürülen faşizme karşı demokrasi savaşı sloganı bundan daha aşağı kalır bir yalan değildir.

Emperyalist demokrasiler aslında tarihin gördüğü en büyük aristokrasilerdir. İngiltere, Fransa, Hollanda ve Belçika sömürge halklarının köleleştirilmesine yaslanmaktadır. ABD'nin demokrasisi tüm kıtanın muazzam zenginliğinin ele geçirilmesine dayanmaktadır. Tüm bu “demokrasiler”in çabalaları kendi ayrıcalıklı konumlarını korumak içindir. Savaş yükünün hatırı sayılır bir bölümü emperyalist ülkeler tarafından sömürgelerinin üzerine yıkılmıştır. Köleler, efendileri köle sahipliğini sürdürebilsinler diye kendi kanını canını vererek altın çıkarmak zorunda bırakılmıştır. Sömürgeleri olmayan küçük kapitalist demokrasiler, büyük imparatorlukların uydusu durumundadır ve sömürgelerden elde edilen kârların ancak küçük bir kısmına sahip olabilirler. Bu ülkelerin hâkim sınıfları, ayrıcalıklarını koruyabilmek için demokrasiden vazgeçmeye her an hazırdır.

Çürüyen demokrasinin iç işleyişi, küçük bir ülke olan Norveç örneğinde bir kez daha tüm dünyanın gözleri önüne serildi. Norveç burjuvazisi, hem sosyal demokrat hükümeti hem de faşist polisleri, yargıçları ve devlet görevlilerini eşzamanlı olarak kullandı. İlk ciddi çarpışmada, demokratlar yok edildi ve Hitler ile hemen ortak bir dil tutturan faşist bürokrasi hâkimiyet kurdu. Aynı tecrübe, farklı ulusal biçimleriyle daha önce İtalya, Almanya, Avusturya, Polonya, Çekoslovakya ve diğer bir dizi ülkede de yaşandı. Tehlike anında burjuvazi finans kapitalin doğrudan bir aracı olan kendi hâkimiyetinin gerçek aygıtını demokrasinin getirdiği tuzaklardan her zaman kurtarabilir. Yalnızca ümitsiz bir biçimde kör olanlar Britanya ve Fransız general ve amirallerinin faşizme karşı bir savaş verdiğine inanabilir!

Savaş, demokrasilerin gerici diktatörlüklere dönüşmesi sürecini durdurmuştır, aksine bu süreci gözlerimizin önünde sonucuna ulaştırmaktadır.

Her bir ülkede ve genel olarak dünyada, savaş en gerici grupları ve kurumları derhal güçlendirmiştir. Bonapartist komplo yuvası genelkurmaylar, habis polis teşkilatları, kiralık vatansever çeteleri, her mezhepten kiliseler derhal en ön sıradaki yerlerini alıyor. Gericiliğin ve insanlar arasındaki nefretin kaynağı olan Papalık Makamı'nın desteğini almak için tüm taraflar, özellikle de Protestan Başkan Roosevelt büyük çaba gösteriyor. Maddi ve manevi gerileme, peşi sıra polis baskısını ve din afyonu için artan talebi getirir.

Totaliter bir rejimin sağlayacağı avantajları elde etmenin arayışı içinde olan emperyalist demokrasiler, vatan savunmalarını işçi sınıfına katmerlenmiş bir saldırıyla ve devrimci örgütlere zulmederek başlatırlar. Savaş tehdidini ve şimdi de

Devrimci Marksizm

savaşın kendisini evvela ve esas olarak iç düşmanlarını ezmek için kullanırlar. Burjuvazi değişmez bir şekilde şu kuralı izler: “Asıl düşman kendi ülkenin içindedir.”

Her zaman olduğu gibi, en fazla acıyı en zayıf olanlar çeker. Çok sayıda ülkeden gelen mülteciler ve onların içinde de devrimci sürgünler günümüzdeki insan katliamının en zayıf unsurlarıdır. Burjuva yurtseverliği kendini ilk önce savunmasız yabancılara karşı sergilenen vahşice muamelede gösterir. Savaş esirleri için toplama kampları inşa edilmeden önce tüm demokrasiler devrimci sürgünler için toplama kampları inşa ettiler. Tüm dünya hükümetleri, özellikle de SSCB hükümeti, mültecilere, sürgünlere ve yurtsuzlara yaptığı muamele ile çağımızın en karanlık sayfalarından birini yazdılar. Tutsak edilmiş ve zulme uğramış kardeşlerimize en sıcak selamlarımızı gönderiyoruz ve onlara diyoruz ki: cesaretiniz kırılmasın, geleceğin Avrupasının ve dünyasının birçok öncüsü kapitalizmin hapisaneleri ve kamplarından çıkacaktır!

Nazilerin savaş sloganları

Hitler’in resmi sloganları genel olarak incelemeyi gerektirmiyor. “Ulusal birlik” mücadelesinin bir yalan olduğu uzun zaman önce ortaya çıktı çünkü Hitler öteki halkların özgürlüğünü ve birliğini ayaklar altına alarak ulus devleti birçok ulusun devleti haline getiriyor. “Yaşam alanı” mücadelesi emperyalist yayılmacılığın, yani toprakları genişletme ve talan politikalarının kılıfından başka bir şey değildir. Bu yayılma için bulunan ırksal gerekçe bir yalandır; Nasyonal Sosyalizm’in farklı ırklara yönelik sempatisi ya da antipatisi stratejik yönelişleriyle uyumlu biçimde değişmektedir. Faşist propaganda içinde muhtemelen bir ölçüde sabit kalan unsur Hitler’in “ırk” ve “kan”ın hakiki dilini köpeklerin havalamasında ve domuzların homurdanmasında bularak zoolojik bir biçim verdiği antisemitizmdir. Friedrich Engels Anti-Semitizmi boş yere “aptalların sosyalizmi” olarak damgalamadı! Faşizmin sahte olmayan yegâne unsuru iktidar, boyun eğdirme ve talan istencidir. Faşizm, emperyalizmin kültürünün damıtılmış, saf halidir.

Zamanında Hitler’i Bolşevizme karşı savaştan bir haçlı şövalyesi olarak selamlayan demokratik hükümetler şimdi onu ansızın zincirlerinden kurtularak cehennemden dibinden çıkıp gelen, antlaşmaların, sınırların, kuralların ve düzenlemelerin kutsallığını ihlal eden bir çeşit Şeytan olarak sunuyorlar. Eğer Hitler olmasaydı, kapitalist dünya bir bahçe gibi büyüüp serpilecekti. Ne sefil bir yalan! Kafatasının içinde bir hesap makinesi ve ellerinde sınırsız güç ile bu sarahlı Alman ne gökten düştü ne de cehennemden çıkıp geldi: o, emperyalizmin tüm yıkıcı güçlerinin ete kemiğe bürünmüş halinden başka bir şey değildir. Kırsal alanlarda yaşayan güçsüz insanların Tanrı’nın kırbacı olarak gördüğü Cengiz Han ve Timurlenk nasıl tüm kırsal aşiretlerin daha fazla otlak arazi gereksiniminden ve yerleşim alanlarının talan edilmesinden başka bir şeyi ifade etmiyorsa,

eski sömürge imparatorluklarını temellerinden sarsan Hitler de emperyalist gc istencinin daha tam bir ifadesinden başka bir Şey değildir. İçine girdiği ıkkmazın çaresizliğe sürüklediği dünya kapitalizmi, Hitler eliyle jilet gibi keskin bir hançerle kendi bağırsaklarını deşmeye başlamıştır.

İkinci emperyalist savaşın kasapları, Hitler'i kendi günahlarını taşıyacak bir günah keçisine dönüştürmekte başarılı olamayacak. Günümüzün bütün muktedirleri proletarya adaletinin önünde hesap verecek. Hitler'in bu savaşın suçlularından tek farkı onun ilk yargılanacak kişi olmasıdır.

Almanya'nın stnlğ

Savaşın sonucu ne olursa olsun, Almanya'nın stnlğ Şimdiden açıkça görülmüştür. Şüphesiz Hitler herhangi bir gizli "yeni silah" elde edemedi. Fakat eldeki çeşitli silahların mükemmelleştirilmesi ve bu silahların -yüksek rasyonelliğe sahip bir sanayi temelinde- derli toplu bir Şekilde birbiriyle koordine edilmesi Alman militarizmine büyük katkıda bulundu. Askeri dinamik, totaliter rejimlerin zgn nitelikleriyle yakından ilişkilidir: irade birliği, inisiyatifin tek elde toplanması, gizli hazırlık, hızlı uygulama. Dahası, Versay barışı da Müttefiklere ciddi bir fayda sağlamamıştır. On beş yıl süren silahsızlanma sonrasında, Hitler sıfırdan bir ordu inşa etmek mecburiyetindeydi ve bu durum hem orduyu bir takım rutinlerden muaf kıldı hem de eskimiş teknik ve ekipmanlarla oyalanmasının önüne geçti. Teknolojinin geldiği son noktadan beslenen yeni fikirler ordu birliklerinin taktiksel eğitimine ilham veriyor. Görünen o ki, Alman lm makinesini aşmaya yazgılı tek lke ABD'dir.

Fransa'nın ve Büyük Britanya'nın gczlğ beklenmedik bir Şey değildi. Dördüncü Enternasyonal'in tezlerinde belirtildiği gibi: "Milletler Cemiyeti'nin çöküşü ile Fransa'nın Avrupa kıtası üzerindeki hegemonyasının kşnn başlaması birbiriyle ayrılmaz biçimde bağlantılıdır." Aynı programatik belge Şöyle devam ediyordu: "İngiltere yönetimi komplo ve planlarını uygulamakta her zamankinden daha az başarılıdır" ve Britanya burjuvazisi "imparatorluğunun dağılması, Hindistan'daki devrimci hareket ve Çin'deki istikrarsız konumundan dolayı korku içindedir." Dördüncü Enternasyonal'in gücü programının büyük olayların sınavından geebilmesinde yatıyor.

İngiltere ve Fransa sanayisi, sömürgelerden gelen aşırı krlar nedeniyle hem teknoloji hem de üretimin örgütlenmesi bakımından uzun süredir yerinde sayıyor. Buna ilaveten, sosyalist partilerin ve sendikaların sözüm ona "demokrasi savunması", Britanya ve Fransa burjuvazisi için aşırı ayrıcalıklı bir politik durum yarattı. Ayrıcalıklar her zaman uyuşukluğu ve durgunluğu besler. Eğer Almanya bgn Fransa ve İngiltere üzerinde böylesine muazzam bir üstünlük sağladıysa, sorumluluğun büyük kısmı, proletaryanın, zamanlaması doğru bir sosyalist devrimle İngiltere'yi ve Fransa'yı çürümeden kurtarmasını engelleyen demokrasinin sosyal yurtsever savunucularına aittir.

“Barış programı”

Halkların köleleştirilmesinin karşılığı olarak Hitler Avrupa’da yüzyıllar sürececek bir “Alman barışı” kurma sözü verdi. Boş bir hayal! Napolyon’a karşı kazanılan zaferden sonra “Britanya Barışı” yüzyıl değil –sadece Britanya’nın yeni teknolojinin ve ilerici bir üretim sisteminin öncüsü olması dolayısıyla- binlerce yıl sürebilirdi! Güçlü sanayisine rağmen, günümüz Almanya’sı tıpkı düşmanları gibi çökmeye mahkûm bir toplumsal düzenin bayraktarıdır. Hitler’in zaferi aslında barış değil, dünya ölçeğinde bir dizi yeni kanlı çatışma anlamına gelebilir. Britanya emperyalizmini alaşağı eden, Fransa’yı Bohemya ve Moravya ile aynı statüye düşüren, Avrupa kıtası ve onun sömürgelerini üssü haline getiren Almanya şüphesiz ki dünyanın en güçlü devleti haline gelebilir. Almanya ile birlikte İtalya kısa bir süre için en iyi ihtimalle Akdeniz havzasının kontrolünü ele geçirebilir. Ancak, en büyük güç olmak tek güç olmak anlamına gelmez. “Yaşam alanı” için mücadele yalnızca yeni bir aşamaya girecektir.

Japonya’nın (Almanya’nın zaferini temel alarak) kurmaya hazırlandığı “yeni düzen”, Japon hâkimiyetinin Asya kıtasının büyük bölümüne doğru genişletilmesini hedefliyor. Sovyetler Birliği kendini Almanlaştırılmış bir Avrupa ile Japonlaştırılmış bir Asya arasında sıkışmış bulacaktır. Amerika kıtasının üç bölgesinin tamamının yanı sıra Avustralya ve Yeni Zelanda da ABD’nin payına düşecektir. Bölgesel İtalyan imparatorluğunu da dâhil edersek, dünya geçici olarak beş “yaşam alanı” arasında bölünmüş olacaktır. Ancak emperyalizm tam da doğası gereği iktidar paylaşımından nefret eder. Amerika’ya karşı elini serbest bırakabilmek için Hitler eski dostları Stalin ve Mussolini ile kanlı hesaplaşmalara girmek zorunda kalacaktır. Japonya ve ABD yeni mücadelenin ilgisiz izleyicileri olmayacaktır. Üçüncü emperyalist savaş, ulus devletler ve eski tarz imparatorluklar tarafından değil, topyekûn kıtalar tarafından verilecektir. Bu nedenle, günümüzdeki savaşın Hitler’in zaferiyle sonuçlanması binlerce yıllık bir “Alman barışı” değil, yüzyıllarca değilse de onyıllarca sürececek kanlı bir kargaşa anlamına gelecektir.

Diğer taraftan Müttefiklerin elde edeceği bir zafer de daha parlak sonuçlar doğurmayacaktır. Savaştan zaferle çıkan bir Fransa, ancak Almanya’yı parçalayarak, Habsburg İmparatorluğu’nu restore ederek ve Avrupa’yı Balkanlaştırarak yeniden bir büyük güç haline gelebilir. Büyük Britanya’nın Avrupa meselelerinde tekrar başrol oynayabilmesinin tek yolu bir yanda Almanya ve Fransa diğer yanda ise Avrupa ve Amerika arasındaki çelişkilerin üzerine yeniden oynamasıdır. Bu, Versay barışının yeni (ve Avrupa’nın zayıflamış bünyesi üzerinde yaratacağı çok zararlı etkiler nedeniyle) on kat kötü bir sürümü anlamına gelecektir. Şunu da eklemeliyiz ki, Amerikan desteği olmadan Müttefiklerin bir zafer elde etmesi muhtemel değildir. Amerika, yapacağı yardımın karşılığında bu sefer son savaşta talep ettiğinden daha fazlasını talep edecektir. Küçük düşmüş ve tükenmiş -Herbert Hoover’ın hayırseverliğinin nesnesine dönüşmüş- Avrupa, Atlantik

ötesindeki kurtarıcısının müflis borçlusuna haline gelecektir.

Son olarak, eğer gerçekleşmesi en az muhtemel olan seçeneği yani savaşmaya takati kalmamış rakipler arasında “galip yok, mağlup yok” pasifist formülü çerçevesinde barış yapılabileceğini varsayarsak, bu savaş öncesindeki uluslararası kaosu yeniden, fakat bu sefer kanlı yıkımlar, topyekûn bir tükeniş ve acı temelinde restorasyonu anlamına gelecektir. Kısa bir sürede tüm eski çelişkiler, uluslararası sarsıntıların tahripkâr şiddeti ve patlamalarıyla birlikte yeniden gün yüzüne çıkacaktır.

Müttefiklerin bu kez demokratik bir Avrupa federasyonu kurma vaadi pasifist yalanların en bayatıdır. Devlet bir soyutlama değil, tekelci kapitalizmin aracıdır. Tröstler ve bankalar, halkın yararına kamulaştırılmadıkları müddetçe devletler arasındaki mücadele tröstlerin kendi aralarındaki mücadele kadar kaçınılmazdır. En güçlü devletin gücünün sağladığı avantajdan gönüllü olarak feragat etmesi, sermaye fonlarının tröstler arasında gönüllü olarak paylaşılması ütopyası kadar saçmadır. Kapitalist mülkiyet varlığını koruduğu sürece demokratik “federasyon”, tüm olumsuz tarafları eksi yalnızca yarattığı yanılısamalar olmak üzere, Milletler Cemiyeti'nin kötü bir tekrarıdır başka bir şey olmayacaktır.

Kaderimizi ellerinde tutan emperyalistlerin geçmiş on yılların tecrübesi tarafından bütünüyle gözden düşürölmüş bir kurtuluş programını canlandırma teşebbüsü beyhude bir çabadır. Emperyalistlerin küçük burjuva dalkavuklarının uzun zaman önce kendi karikatürüne dönüşmüş pasifist reçetelerini yeniden ısıtıp önümüze getirmeleri de beyhudedir. İleri işçiler aldanmayacak. Barışı şu anda savaşan güçler yapmayacak. İşçiler ve askerler kendi barış programlarını kabul ettirecek!

SSCB'nin savunusu

Stalin'in Hitler ile kurduğu, dünya savaşı üzerindeki perdeyi kaldıran ve doğrudan Polonya halkının esaretine yol açan ittifak, SSCB'nin zayıflığından ve Almanya karşısında Kremlin'in paniklemesinden kaynaklanmıştır. Bu zayıflığın sorumluluğu kuşkusuz yine Kremlin'e aittir; onun iç politikası iktidardaki kast ile halk arasında uçurum oluşturmuş, dış politikası ise dünya devriminin çıkarlarını Stalinist kliğin çıkarlarına kurban etmiştir.

Hitler ile ittifakın taahhüdü ve aynı zamanda Hitler'e karşı bir garanti olan Polonya'nın doğusunun ele geçirilmesine Ukrayna'nın ve Beyaz Rusya'nın batısında yarı feodal ve kapitalist mülkiyetin kamulaştırılması eşlik etmiştir. Kremlin'in bu olmaksızın işgal edilen bölgeyi SSCB'ye dâhil etmesi mümkün olmayabilirdi. Böylece boğulmuş ve kirletilmiş Ekim Devrimi hâlâ hayatta olduğu uyarısında bulunmuştur.

Kremlin benzer bir toplumsal dönüşümü Finlandiya'da gerçekleştirmekte başarılı olamadı. Dünya kamuoyunun “Finlandiya savunması” etrafında emperyalistler tarafından seferber edilmesi, İngiltere ve Fransa'nın doğrudan müdahale tehdidi, Fransa ve Britanya birliklerinin İskandinavya toprağına varmasından

önce Danimarka ve Norveç'i işgal etmek zorunda olan Hitler'in sabırsızlığı, Kremlin'i Finlandiya'nın sovyetleştirilmesinden vazgeçmeye ve kendini vazgeçilmez stratejik konumların işgali ile sınırlandırmaya mecbur etmiştir.

Finlandiya'nın işgali, Sovyet halkında şüphesiz ciddi bir kınama duygusu yarattı. Bununla birlikte, ileri işçiler Kremlin'deki oligarşinin suçlarının SSCB'nin varlığı sorununu ortadan kaldırmadığını kavramıştır. Dünya savaşından yenilgiyle çıkması yalnızca totaliter bürokrasinin alaşağı edilmesi değil, aynı zamanda yeni mülkiyet biçimlerinin tasfiyesi, ilk planlı ekonomi denemesinin çöküşü ve tüm ülkenin bir sömürgeye dönüşmesi anlamına gelecektir. Bu sonucusu SSCB'nin muazzam doğal kaynaklarını ele geçirecek emperyalizme üçüncü dünya savaşına kadar soluklanma imkânı tanıyacaktır. Ne SSCB halkları ne de dünya işçi sınıfı böyle bir sonuç istiyor.

Finlandiya'nın SSCB'ye karşı direnişi, tüm kahramanlığına rağmen, Norveç'in daha sonra Almanya'ya gösterdiği direniş gibi bağımsız ulusal bir savunma değildi. Helsinki hükümeti, Finlandiya'yı İngiltere ve Fransa için bir askeri üs haline getirmek yerine SSCB'ye teslim olmayı seçtiğinde bunu anlamıştı. Her ulusun kendi kaderini tayin hakkını tüm kalbimizle desteklememiz, şu anki savaşın akışı içerisinde bu hakkın ağırlığının son derece az olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Politikamızın ana hattını onuncu derece önem taşıyan faktörlere göre değil, temel faktörlere göre belirlemeliyiz. Dördüncü Enternasyonal'in tezlerinde belirtildiği gibi:

Ulusal savunma kavramı, özellikle de demokrasi savunması fikri ile bir araya geldiğinde (İsviçre, kısmen Belçika ve İskandinav ülkeleri gibi) küçük ve tarafsız ülkelerin işçilerini son derece kolayca aldatabilir. Ancak (Robert Grimm gibi) Tanrı'nın terk ettiği bir İsviçre köyünde yaşayan son derece kalın kafalı bir burjuva, içine sürüklendiği dünya savaşının İsviçre'nin bağımsızlığını savunmak adına yapıldığına inanabilir.

Bu sözler bugün özel bir anlam kazanıyor. SSCB'yi savunmaya ilişkin proleter stratejinin Kızıl Ordu'nun Finlandiya'yı işgali gibi taktik merhaleler temelinde belirlenebileceğine inananların durumu İsviçreli sosyal yurtsever Robert Grimm'den üstün değildir.

Dünya burjuvazisi, Sovyet-Fin savaşı hakkında başlattığı kampanya sırasında birliğini ve öfkesini dokunaklı biçimde sergiledi. Dünya siyasetinin tüm tarihi gaddarlık ve şiddet ile yazıldığından Kremlin'in bu savaş öncesindeki gaddarlığı ve şiddeti burjuvaziyi pek öfkelendirmemişti. Onları korkutan ve öfkelendiren şey Kızıl Ordu'nun Polonya'nın doğusunda yarattığı değişimin bir tekrarının da Finlandiya'da yaşanması ihtimaliydi. Mesele, kapitalist mülkiyete yönelik yeni bir tehdidin ortaya çıkmasıydı. Baştan aşağı sınıfsal damga taşıyan Sovyet karşıtı kampanya, Ekim Devrimi'nin kurduğu ve bugün bürokrasinin varlığını

borçlu olduğu toplumsal temeller nedeniyle SSCB'nin hâlâ tüm dünya burjuvazisine korku salan bir işçi devleti olduğunu bir kez daha gösterdi. Burjuvazi ile SSCB arasındaki dönemseller mutabakatlar, "tarihseller ölçekte bakıldığında, dünya emperyalizmi ile Sovyetler Birliği arasındaki uzlaşmazlığın, tekel kapitalist ülkeler arasındaki uzlaşmazlıktan tartışmasız biçimde daha derin" olduğu gerçeğini değiştirmeyiz. Daha dün kadar Sovyetler Birliği'ni faşizme karşı "demokratik" güçlerin etrafında dizileceği bir eksen olarak gören birçok küçük burjuva radikal, vatanları Hitler'in tehdidi altındayken yardıma gelmeyen Moskova'nın emperyalist bir politika izlediğini ve bu nedenle SSCB ile faşist ülkeler arasında hiçbir fark olmadığını ansızın keşfettiler.

Sınıf bilincine sahip her işçi buna "Yalan!" diye cevap verecektir, zira arada bir fark var. Aradaki sosyal farklılığı burjuvazi, radikal lafebelerinden daha iyi ve derinlemesine değerlendiriyor. Tek bir ülkede, üstelik de geri bir ülkede üretim araçlarının kamulaştırılmış olması sosyalizmin inşasını hâlâ garanti edemez elbette. Ancak, sosyalizmin temel önkoşulu olan üretici güçlerin planlı bir şekilde gelişimini ileriye taşıyabilir. Tek başına kitlelerin refahını sağlamaya yeterli olmadığı gerekçesiyle üretim araçlarının kamulaştırılmasına sırt çevirmek, duvarsız ve çatısız yaşanamayacağı gerekçesiyle sağlam bir zemini yıkıma mahkûm etmeye benziyor. Sınıf bilincine sahip bir işçi şunu çok iyi bilir ki, ne kadar mütevazı olursa olsunlar yapılan fetihleri savunmaksızın topyekûn bir kurtuluş imkânsızdır. Planlı ekonomi gibi muazzam bir zaferi kapitalist ilişkilerin restorasyonuna karşı savunmak bu nedenle daha da zorunludur. Eski mevzilerini savunamayanlar yenilerini fethedemezler.

Dördüncü Enternasyonal, SSCB'yi yalnızca devrimci sınıf mücadelesinin yöntemleriyle savunur. Emperyalist, sömürge ve işçi devletlerinin sınıf karakterinin, bunlar arasındaki karşılıklı ilişkilerin ve her birinin iç çelişkilerinin işçilere öğretilmesi, onların duruma uygun somut pratik sonuçlar çıkarabilmelerini sağlar. Moskova oligarşisine karşı amansız bir savaş veren Dördüncü Enternasyonal, SSCB karşısında emperyalizme destek olacak politikaları kesinlikle reddeder.

SSCB'nin savunulması, dünya proleter devrimi için yapılan hazırlık ile ilkesel bakımdan keşişir. Cahil ve gerici Stalinizmin parlak fikri olan tek ülkede sosyalizm teorisini tamamen reddediyoruz. Yalnızca dünya devrimi sosyalizm yolunda SSCB'yi kurtarabilir. Ancak, dünya devrimi kaçınılmaz olarak Kremlin oligarşisinin de sonunu getirecektir.

Stalin'in Bonapartist kliğinin devrimci yoldan iktidardan indirilmesi

"Demokrasiler"e yaltaklanma ile geçen beş yılın ardından Kremlin dünya proletaryasıyla alay edencesine Hitler ile ittifak kurdu ve onun Polonya halkını boğazlamasına yardım etti. Finlandiya'nın işgalinin arifesinde utanç verici bir

şovenizm ile böbürlendi. İzleyen mücadele esnasında sergilediği askeri yeteneksizlik de daha az utanç verici değildi. Yüksek perdeden Finleri kapitalistlerden “özgürleştirme” vaatleri verdi ve sonra Hitler’e korkakça teslim oldu – Stalinist rejimin tarihin kritik saatlerindeki performansı böyleydi.

Moskova duruşmaları, totaliter oligarşinin ülkenin gelişiminin önünde mutlak bir engel haline geldiğini zaten göstermiştir. Ekonomik hayatın derecesi giderek artan karmaşık ihtiyaçları bürokratik boğuculuğa daha fazla müsamaha gösteremez. Ancak, asalaklar çetesi herhangi bir taviz vermeye de hazır değildir. Konumunu korumak için ülke için en faydalı olan şeyleri bile yok ediyor. Yirmi yıllık bir süre zarfında üç devrim yapmış bir halkın bir anda aptallaştığı düşünülmemelidir. Baskı altındalar ve kafaları karışmış durumda; ancak olan biteni izliyor ve üzerine düşünüyorlar. Bürokrasi keyfi yönetimiyle, baskısıyla, açgözlülüğüyle ve intikamcılığıyla kendi varlığını onlara her gün hatırlatıyor. Yarı aç yarı tok işçiler ve kolektiflerde çalışan çiftçiler, bağınaz komiserlerin müsrif karpislerine duydukları nefreti birbirlerine fısıldıyorlar. Stalin’in altmışıncı doğum günü için Urallı işçiler bir buçuk yıl boyunca, nefret edilen “halkların babası”nın değerli taşlardan oluşan dev bir portresinin yapımında -Pers Kralı Serhas ya da Mısır Kraliçesi Kleopatra’ya layık bir projede- zorla çalıştırıldılar. Böylesine yüzkarası şeylere düşkün olan bir rejimin kitlelerin nefretini kazanması kaçınılmazdır.

Dış politika iç politikaya tekabül eder. Eğer Kremlin hükümeti işçi devletin gerçek çıkarlarını ifade etseydi; Komintern dünya devrimi davasına hizmet etseydi; küçük bir ülke olan Finlandiya’nın halk kitleleri kaçınılmaz olarak SSCB’ye meyledeceklerdi. Kızıl Ordu işgaline ya ihtiyaç olmayacaktı ya da işgal Finlandiya halkı tarafından devrimci bir kurtuluş eylemi olarak derhal onaylanacaktı. Gerçekte ise, Kremlin’in önceden izlediği tüm politikası Fin işçileri ve köylüleri SSCB’den uzaklaştırdı. Hitler işgal ettiği tarafsız ülkelerde “beşinci kol”un yardımına sırtını yaslayabiliyorken, Stalin 1918 ayaklanmasının yarattığı geleneğe ve Finlandiya Komünist Partisi’nin uzun yıllara yayılan varlığına rağmen Finlandiya’da herhangi bir destek bulmadı. Bu koşullar altında, Kızıl Ordu’nun işgali doğrudan ve açık askeri şiddet karakterine büründü. Bu şiddetin sorumluluğu bütünüyle Moskova oligarşisine aittir.

Savaş bir rejim için zorlu bir sınavdır. Savaşın ilk safhasının bir sonucu olarak, SSCB’nin uluslararası konumu göstermelik başarılarına rağmen açık biçimde kötüleşmiş durumda. Kremlin’in dış politikası dünya işçi sınıfının ve ezilenlerinin geniş kesimlerini SSCB’den uzaklaştırdı. Moskova tarafından ele geçirilen stratejik destek üsleri, dünya güçlerinin çarpışmasında ancak üçüncü derece önem taşıyorlar. Almanya ise Polonya’nın en önemli ve en sanayileşmiş kısmını ele geçirdi ve SSCB’ye komşu olan sınır bölgesine, yani doğuya geçiş kapısına sahip oldu. Almanya, İskandinavya üzerinden Finlandiya körfezini ağzı mantarla sıkıca tıpalanmış bir şişeye çevirerek Baltık Denizi’ne hükmediyor. Canından bezmiş

Finlandiya Hitler'in doğrudan kontrolü altına giriyor. SSCB şu anda zayıf tarafsız devletler ile değil, Leningrad sınırının öbür tarafında güçlü bir Almanya ile yüz yüze geliyor. Stalin'in boynunu vurduğu Kızıl Ordu'nun zayıflığı tüm dünyaya tarafından görülüyor. SSCB içindeki merkezkaç milliyetçi eğilimler güçlenmeye devam ediyor. Kremlin önderliğinin prestiji azalmıştır. Batı'da Almanya, Doğu'da ise Japonya Kremlin'in Finlandiya macerasının öncesinde olduğundan çok daha fazla kendilerine güven duyuyor.

Gelişen olayların verdiği uğursuz ihtarlar karşısında Stalin'in zayıf cephaneliğinden bulabildiği tek -ama tek- yanıt Vorosilov'un yerine atadığı, ancak selefinden daha da boş bir hiçlik olan Timoşenko'dur. Bu tür anlarda hep olduğu gibi, bu manevranın da amacı halkın ve ordunun kızgınlığını felaketlerin esas sorumlusu olan suçludan uzaklaştırmak ve ordunun başına güvenilirliği önemsizliğinden kaynaklanan bir kişiyi atanmaktır. Kremlin, yenilgiciliğin ana yatağı olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır. Ancak bu yatağın kurutulmasıyla SSCB'nin güvenliği teminat altına alınabilir.

Moskova'daki yönetici kastın devrimci bir şekilde alaşağı edilmesi, Dördüncü Enternasyonal'in ana görevlerinden birisidir. Bu görev ne basittir ne de kolaydır. Cesaret ve bedel ödemeyi gerektirir. Bununla birlikte, insanoğlunun içine girdiği büyük sarsıntılar dönemi Kremlin oligarşisine darbe üstüne darbe indirecek, totaliter aygıtı parçalayacak, emekçi kitlelerin kendine güvenini artıracak ve bu suretle Dördüncü Enternasyonal'in Sovyet seksiyonunun kurulmasını kolaylaştıracaktır. Eğer doğru müdahalelerde bulunmayı başarırırsak olaylar bizim lehimize gelişecektir!

Savaşta sömürge halkları

Tam da emperyalist metropol merkezler için devasa zorluklar ve tehditler yarattığı içindir ki, savaş ezilen halklar için geniş imkânlar sunuyor. Avrupa'daki gürültülü top atışları, onlar için özgürlük anının geldiğini müjdeliyor.

İleri kapitalist ülkelerde barışçıl bir toplumsal dönüşüm programı ütöpikse, sömürgelerin barışçıl biçimde özgürleşmesi programı iki misli ütöpiktir. Diğer taraftan, son yarı bağımsız geri ülkeler (Etiyopya, Arnavutluk, Çin...) gözlerimizin önünde köleleştirildiler. Günümüzdeki savaş bütünüyle sömürgeler üzerine bir savaştır. Ya bazıları tarafından ele geçirilirler ya da onları kaybetmek istemeyen diğerleri tarafından zapturapt altına alınırlar. Her iki taraf da bu ülkeleri gönüllü olarak özgürleştirmeye zerre kadar niyetli değildir. Çöküşe geçen metropol merkezleri sömürgelerden azami derecede kazanç elde etmek için hızla hareket ederken, karşılığında onlara mümkün olduğunca az şey vermeye çalışıyor. Yalnızca tutsak edilmiş halkların doğrudan ve açık devrimci mücadelesi kurtuluşa giden yolu açabilir.

Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde bağımsız bir ulus devlet için mücadele ve "yurt savunması", emperyalist ülkelerinkinden ilkesel bakımdan farklıdır. Tüm

dünyanın devrimci proletaryası Çin ve Hindistan'ın ulusal bağımsızlık mücadelesine koşulsuz olarak destek verir çünkü bu mücadele “geri bırakılmış halkları Asyatiklikten, bölgecilikten ve yabancı boyunduruğundan kurtararak emperyalist devletlere güçlü darbeler indirir.”

Aynı zamanda Dördüncü Enternasyonal, gecikmiş ulus devletlerin bağımsız bir demokratik kalkınma üzerinde yükselemeyeceğini bilir ve geri kalmış ulusları bu konuda açık biçimde uyarır. Çürüyen kapitalizm tarafından kuşatılmış ve emperyalist çelişkilerin ağına düşmüş geri kalmış bir devletin bağımsızlığı yarı-hayali olacaktır ve politik rejimi de içerideki sınıf çelişkilerinin ve dıştan gelen basıncın etkisiyle –Türkiye’de “Halk” partisi, Çin’de Guomintang ve benzer biçimde, yarın Hindistan’da Gandhi rejiminde de olacağı gibi- kaçınılmaz olarak halka karşı bir diktatörlüğe dönüşecektir. Devrimci proletaryanın bakış açısına göre, sömürgelerin ulusal bağımsızlık mücadelesi geri ülkelerin uluslararası sosyalist devrime kazanılmasında yalnızca bir geçiş aşamasıdır.

Dördüncü Enternasyonal, geri ve ileri ülkeler ya da demokratik ve sosyalist devrimler arasında keskin ayrımlar yapmaz. Bunları ezilenlerin ezenlere karşı dünya çapında verdiği mücadele içinde birleştirir ve ona bağımlı kılar. Uluslararası proletarya çağımızın yegâne devrimci gücü olduğu için, toplumsal ve ulusal tüm baskıları ortadan kaldıracak tek program sürekli devrim programıdır.

Çin’den alınan büyük ders

Çin’in trajik tecrübesi ezilen haklar için büyük bir derstir. 1925-27 Çin devrimi zafer kazanmak için her türlü şansa sahipti. Birleşmiş ve dönüşmüş bir Çin, Uzak Asya’da özgürlüğün güçlü bir kalesi olabilirdi. Asya’nın ve bir ölçüde tüm dünyanın kaderi farklı olabilirdi. Çin’de kitlelere güven duymayan ve generallerin dostluğunu arayan Kremlin, tüm gücünü Çin proletaryasını burjuvaziye tabi kılmak için kullandı ve böylece Çan Kay Şek’in³ Çin devrimini ezmesine yardım etti. Bozguna uğramış, dağılmış ve güçsüzleşmiş Çin, Japon işgaline açık hale geldi.

Çökmeye mahkum her rejim gibi Stalinist oligarşi de halihazırda tarihten ders alma yeteneğinden yoksundur. Kremlin, Çin-Japon savaşının hemen başında Komünist Partisi’ni bir kere daha Çan Kay Şek’in boyunduruğu altına soktu ve Çin proletaryasının devrimci inisiyatifini ezdi. Eğer Çin tarım devrimi temelinde gerçek bir halk savaşı yürütmüş olsaydı Japon askerlerini de tutuşturarak üçüncü yıldönümü yaklaşan bu savaşı Japonya için büyük bir felaket olacak tarzda çok önce bitirebilirdi. Fakat Çin burjuvazisi ülkedeki silahlı kitlelerinden, Japon zorbalardan korktuğundan daha fazla korkuyordu. Koşullar Çin devriminin uğursuz cellâdı Çan Kay Şek’i savaşmaya zorlamış olsa da, daha önce olduğu gibi şimdi

3 Çevirmenin notu: Guomintang’ın (Milliyetçi Parti) lideri Jiang Jiesi’nin adı Batı dillerine ve oradan Türkçeye Çan Kay Şek olarak geçmiştir.

de onun programı işçilerin baskı altına alınması ve emperyalistler ile uzlaşma üzerine kuruludur.

Doğu Asya'daki savaş, emperyalist dnya savaşı ile gdn geçtikçe daha da iç içe geçiyor. Çin halkı, yalnızca dnya devriminin yeniden doğuıyla özgüvenini yeniden elde edecek olan dinç ve fedakâr proletaryanın önderliği altında bağımsızlığını kazanabilecektir. Sağlam bir yürüyüş yolunu onlar gösterecektir. Olayların seyri Çin seksiyonumuzun güçlü bir devrimci parti haline gelmesini gündeme yerleştirmiştir.

Hindistan'da devrimin görevleri

Hint kitleler, savaşın daha ilk haftalarında büyük bir basınç uyguladılar ve oportünist "ulusal" liderlerini alışılmadık bir dille konuşmaya zorladılar. Ancak, Hint halkı eğer bu yaldızlı sözlere güvenecek olursa onlara aşk olsun! Ulusal bağımsızlık sloganının maskesi altına gizlenen Gandhi, günümüzdeki ağır kriz sırasında Büyük Britanya'ya zorluk çıkarmayı reddettiğini zaten aceleyle ilan etmiştir. Dünyanın herhangi bir yerinde ya da herhangi bir zamanda ezilenler, ezenlerin karşılaştıkları zorluklardan faydalanmanın haricinde bir yolla özgürlüklerini sanki kazanabilirlermiş gibi!

Gandi'nin şiddetten duyduğu "ahlaki" tiksinti, aslında yalnızca Hindistan burjuvazisinin kendi kitlelerinden duyduğu korkuyu yansıtmaktadır. Britanya emperyalizminin çöküşünün kendi çöküşleri olduğunu gayet iyi seziyorlar. Londra, kendi payına ilk itaatsizlik durumunda -elbette batı cephesinde eksikliğini hissettiği hava gücü de dâhil- "tüm gerekli tedbirleri" uygulayacağı uyarısında bulunuyor. Sömürge burjuvazisi ile Britanya hükümeti arasında bariz bir işbölümü var: Gandhi devrimci hareketi felce uğratmak için Chamberlain ve Churchill'in tehditlerine ihtiyaç duyuyor.

Emperyalist savaş Hint burjuvazisi için gdn geçtikçe devasa bir ticari girişim haline gelirken, Hint kitleleri ile burjuvazi arasındaki karşıtlığın keskinleşme emareleri görölüyor. Hammaddeler için aşırı derecede uygun bir pazarın açılması, Hint sanayisinin hızla gelişmesini destekleyebilir. Eğer Hint sermayesini Londra'ya bağlayan göbek bağı Britanya imparatorluğunun çöküşüyle kesilirse, ulusal burjuvazi New York'un Wall Street'inde hemen yeni bir patron aramaya başlayacaktır. Burjuvazinin maddi çıkarları, onun politik yönelimini yerçekimi yasası gibi belirler.

Bağımsızlık hareketi, sömürücü sınıfın kontrolü altında kaldığı müddetçe içinde bulunduğu karanlık vadiden kurtulamaz. Hindistan'ı bir araya getirebilecek tek şey, ulusal bağımsızlık bayrağı altında bir tarım devrimidir. Proletaryanın öncülük ettiği bir devrim yalnızca Britanya hâkimiyetine değil aynı zamanda Hint prenslerine, yabancılara verilen imtiyazlara, ulusal burjuvazinin en üst katmanına, Ulusal Kongre'nin ve Müslüman Birliği'nin liderlerine de karşı olacaktır. İstikrarlı ve güçlü bir Hindistan seksiyonunun yaratılması Dördüncü

Devrimci Marksizm

Enternasyonal için acil bir görevdir.

Kremlin'in son beş yıldır takip ettiği, kapitalist hükümetlere savaşa hazırlanmaları için yardım eden, hain sınıf işbirliği politikası, pasifist bir maske takmaya artık ihtiyacı kalmadığı anda burjuvazi tarafından tasfiye edildi. Ancak, sömürge ve yarı sömürge ülkelerde -sadece Çin ve Hindistan'da değil, aynı zamanda Latin Amerika'da- "Halk Cephesi" sahtekârlığı, emekçi kitlelerini "ilerici" burjuvazinin askeri haline getirmeye devam ediyor ve böylelikle emperyalizm için yerel bir politik temel yaratıyor.

Latin Amerika'nın geleceği

ABD'nin devasa ölçüde silahlanması, Batı Yarımküre'deki karmaşık çelişki-lerin şiddet yoluyla çözümünü hazırlıyor ve yakın zamanda Latin Amerika'nın kaderini de doğrudan doğruya gündeme getirecektir. "İyi Komşu" politikasının temsil ettiği ara dönem sona eriyor. Roosevelt ya da halefi, demir yumruğunu ka-dife eldiveninin içinden hızla çıkaracaktır. Dördüncü Enternasyonal'in tezlerinde belirtildiği gibi:

Güney ve Orta Amerika, kendisini gerilikten ve kölelikten ancak tüm devletleri güçlü bir federasyon içinde bir araya getirerek kurtarabilir. Fakat bu görevi yerine getirebilecek olan özne emperyalizmin yoz işbirlikçisi olan Güney Amerika'nın geç gelişen burjuvazisi değil, ezilen kitlelerin seçilmiş lideri olan genç Güney Amerika proletaryasıdır. Bu nedenle, dünya emperyalizminin şiddetine, entrikalarına ve yerli komprador hizbe karşı verilecek mücadelenin sloganı **Güney ve Orta Amerika Sovyet Birleşik Devletleri**'dir.

Altı yıl önce yazılan bu satırlar bugün bilhassa yakıcı bir güncellik kazanmaktadır.

Sömürge ve yarı sömürge ülkelerin proletaryası, metropol merkezlerin ve tüm dünyanın proletaryası ile zaferin yolunu açacak sağlam bir işbirliğini yalnızca kendi devrimci doğrultusuyla kurabilir. Yalnızca bu işbirliği, tüm dünyada emperyalizmi alaşağı ederek ezilen halkları tam ve nihai bir kurtuluşa ulaştırabilir. Yalnızca uluslararası proletaryanın zaferi sömürge ülkeleri kapitalist gelişmenin bitkinlik verici uzun sancularından kurtarabilir ve ileri ülkelerin proletaryasıyla ele sosyalizme ulaşılması ihtimalini ortaya çıkarabilir.

Sürekli devrim perspektifi, hiçbir durumda geri ülkelerin ileri ülkelerden bir işaret beklemesi ya da sömürge halklarının metropol ülke proletaryasının gelip onları kurtarmasını beklemesi gerektiği anlamına gelmez. Kendi işini kendi görene yardım da gelir. İşçiler, sömürge ya da emperyalist fark etmeksizin koşulların uygun olduğu her ülkede devrimci mücadeleyi geliştirmeli ve böylelikle öteki ülkelerin işçilerine örnek olmalıdır. Yalnızca inisiyatif ve eylem, kararlılık ve cesaret "Dünyanın bütün işçileri, birleşin!" sloganını ete kemiğe büründürebilir.

Hain liderlerin savaştaki sorumluluğu

İspanya devriminin zaferi tüm Avrupa'da yeni bir devrimci altüst oluş dönemini açabilir ve bugünkü savaşın başlamasını önleyebilirdi. Her türlü zafer imkânını barındıran bu kahramanca devrim, İkinci ve Üçüncü Enternasyonaller tarafından, anarşistlerin de aktif işbirliğiyle boğuldu. Dünya proletaryası bir yandan büyük umutlarından birini daha kaybederek daha yoksullaşırken, diğer yandan devasa bir diğer ihanetin derslerini çıkararak daha zenginleşti.

Fransız proletaryasının Haziran 1936'daki güçlü hareketi, iktidarın devrimci fethi için olağanüstü uygun koşullar yaratmıştı. Bir Fransız Sovyet Devleti, her ülkede devrimci etkiler yaratarak ve totaliter rejimleri sarsarak Avrupa'da devrimci hegemonya elde edebilir ve böylelikle insanlığı sayısız insanı kurban eden bugünkü emperyalist kıyımdan kurtarabilirdi. Fakat Léon Blum ve Léon Jouhaux'nun Komintern'in Fransız seksiyonunun da etkin desteğiyle izledikleri aşağılık, korkak ve kalles politikalar son on yılın en ümit veren hareketlerinden birinin çöküşüne neden oldu.

İspanya devriminin boğulması ve Fransa'da proleter taarruzunun sabote edilmesi, bu iki trajik olgu günümüzdeki savaşın eşişinde duruyor. Burjuvazi elinin altında tuttuğu böyle "işçi liderleri"yle her şeyi, hatta halkların yeni bir kıyımını gerçekleştirmenin mümkün olduğundan emindir. Birinci emperyalist savaşın kapanışında İkinci Enternasyonal'in liderleri proletaryanın burjuvaziye alaşağı etmesini engelledi. İkinci ve Üçüncü Enternasyonallerin liderleri ise ikinci bir emperyalist savaş başlatması için burjuvaziye yardım ettiler. Bu savaş onların politik mezarı olsun!

İkinci Enternasyonal

1914-1918 savaşı, İkinci Enternasyonal'i aniden siperlerle ayrılan iki kampa böldü. Tüm sosyal demokrat partiler kendi anavatanlarını savundular. Düşman kardeşlere dönüşen hain sosyal demokrat partiler savaşın bitmesinden ancak birkaç yıl sonra tekrar uzlaştılar ve karşılıklı af ilan ettiler.

Bugün İkinci Enternasyonal'in durumu –görünürde- keskin biçimde değişmiştir. İstinasız tüm seksiyonları politik olarak askeri hattın bir tarafında, Müttefiklerin kampında yer alıyor: bazıları demokratik ülkelerdeki partiler olması nedeniyle, diğerleri ise saldırgan ya da tarafsız ülkelere kaçıp gelen göçmenlerden oluşmaları nedeniyle.

Birinci emperyalist savaş boyunca Hohenzollern bayrağı altında aşağılık bir şovenist politika izleyen Alman sosyal demokrasisi, bugün Fransa ve İngiltere'nin hizmetinde bir "yenilgicilik" partisidir. Bu kaşarlanmış dalkavukların devrimci leştiğini düşünmek affedilmez bir hata olur. Yeni politikanın daha basit bir açıklaması var.

II. Wilhelm'in Almanya'sı reformistlere parlamento organlarında, belediyeler-

de, sendikalarda ve diğer yerlerde arpalıklar vermişti. Emperyalist Almanya'nın savunulması, muhafazakâr işçi bürokrasisinin ganimetlerini sakladığı gömünün savunmasıydı. Altı yıl önce tezlerimizde “siyasi rejim kârlarını ve ayrıcalıklarını garanti ettiği müddetçe Sosyal Demokrasi vatansever olmaya devam edecektir” diye uyarımiştık. Çar döneminde dahi yurtsever olan –Duma’da fraksiyonları, kendi gazeteleri, sendika görevlileri olan ve bu şekilde daha fazla mevzi kazanmayı uman- Rus Menşevikleri ve Narodnikler şimdi bunların hepsini kaybettiler ve SSCB’ye ilişkin olarak yenilgici bir tutum alıyorlar.

Sonuç olarak, İkinci Enternasyonal’in bugünkü “fikir birliği”nin sebebi tüm seksiyonların demokratik ülkelerdeki işçi bürokrasisinde sahip oldukları konuların ve gelirlerin Müttefikler tarafından korunacağı ve totaliter ülkelerde de bunların yeniden tesis edileceği umududur. Sosyal demokrasi, “demokratik” burjuvazinin himayesine ilişkin aciz hayaller kurmaktan öteye geçemez.

Politik olarak hiçbir hükmü olmayan bu kişiler, kendi çıkarları söz konusu olduğunda dahi mücadele etmekten acizdir. Bunun böyle olduğu en açık biçimde İkinci Enternasyonal’in güvenli sığınağı olan, üç ülkenin hepsinin de makul, gerçekçi, reformist ve pasifist sosyal demokrasi tarafından yönetildiği İskandinavya’da ortaya çıktı. Sosyalizm, bu baylar için muhafazakâr kraliyet demokrasisi artı devlet kilisesi artı sınırlı askeri harcamaların mümkün kıldığı çok sınırlı sosyal reformlar anlamına geliyordu.

Milletler Cemiyeti’nin desteklediği ve “tarafsızlık” kalkanının koruduğu İskandinav hükümetleri, nesiller sürecek sakin ve barışçıl bir gelişme beklen-tisi içindeydi. Fakat emperyalist efendiler onların bu hesaplarını umursamadılar. İskandinav ülkeleri, kaderin darbelerinden sıyrılmak için her şeyi yapmaya mecbur kaldılar. SSCB’nin Finlandiya’yı işgali üzerine üç İskandinav ülkesinin hükümetlerinin hepsi mesele Finlandiya’yı ilgilendirdiğinden tarafsız olduklarını ilan ettiler. Almanya’nın Danimarka ve Norveç’i işgali üzerine İsveç saldırganlığın bu iki kurbanı hakkında tarafsızlık ilan etti. Danimarka ise söz konusu bizzat kendisi olduğu halde tarafsız olduğunu ilan etmeyi becerebildi. Koruyucusu İngiltere’nin namluları altında Norveç tek başına bazı sembolik meşru müdafaa jestleri yaptı. Bu kahramanlar, demokratik yurdun sırtından geçinmeye tümüyle hazırlar ama onun için ölmeye niyetli değiller. Öngöremedikleri savaş, Kral’ın ve Tanrı’nın gözetiminde barışçıl bir evrime dair umutlarını yerle bir etti. İkinci Enternasyonal’in umutlarının son sığınağı olan İskandinav cenneti, emperyalist cehennemın küçük bir parçası haline geldi.

Sosyal demokrat oportünistler yalnızca bir politika bilirler, o da pasif uyum politikasıdır. Çürüyen kapitalizm koşulları altında ellerinde hiçbir şey kalmıyor, politik mevzilerini birbiri ardına terk ediyorlar, zaten acınası olan programlarının adım adım içini boşaltıyorlar, taleplerini azaltıyorlar, taleplerinden tümüyle feragat ediyorlar ve sıçan deliğinden başka bir yer kalmayana kadar devamlı geri çekiliyorlar. Ancak orada bile emperyalizmin merhametsiz eli kuyrukların-

dan tutup onları dışarıya sürüklüyor. İkinci Enternasyonal'in kısa tarihi budur. Günümüzdeki savaş, bir kez daha ve bu sefer bir daha ayağa kalkamayacak şekilde onu öldürmüştür.

Üçüncü Enternasyonal

Kaba oportünizmin ve dizginsiz maceracılığın karışımı olan yozlaşmış Üçüncü Enternasyonal'in politikası, işçi sınıfının üzerinde büyük biraderi İkinci Enternasyonal'in izlediği politikalardan -şayet mümkünse- daha da moral bozucu bir etki yapıyor. Devrimci parti tüm politikasını işçilerin sınıf bilinci üzerine inşa eder; Komintern ise yalnızca sınıf bilincini kirletmek ve zehirlemekle meşgul.

Savaşan kampların resmi propagandistleri, karşı kampın suçlarını -bazen çok doğru biçimde- ifşa ediyorlar. Göbels, Britanya'nın Hindistan'da uyguladığı şiddet hakkında büyük ölçüde doğruyu söylüyor. Fransız ve İngiliz basını, Hitler ve Stalin'in dış politikası hakkında bir sürü çarpıcı şey söylüyor. Bununla birlikte, bu tek taraflı propaganda kendi başına en tehlikeli şovenist zehri temsil ediyor. Yarım doğrular yalanların en tehlikelisidir.

Komintern'in şu anki tüm propagandası bu kategoriye aittir. Tüm "komünizm" in faşist saldırganların yavan bir şekilde itham edilmesine indirgendiği, demokrasilere en çiğ biçimde yaltaklanmayla geçen beş yılın ardından, Komintern 1939 sonbaharında aniden Batı demokrasilerinin sabıkalı emperyalizmini keşfediverdi. Ne dönüş ama! Bunun ardından Çekoslovakya ve Polonya'nın yıkımı, Danimarka ve Norveç'in işgali ve Hitler'in çetelerinin Polonyalılara ve Yahudilere yaptıkları korkunç zulümlere dair tek bir kınama yapılmadı! Hitler, Batı emperyalizmi tarafından sürekli kışkırtılan bir barış aşığı vejetyan olarak sunuldu. Komintern basınında Anglo-Fransız ittifakı "emperyalist blok Alman halkına karşı" olarak nitelendi. Göbels'in kendisi bile daha iyisini uyduramazdı! Sürgündeki Alman Komünist Partisi vatan aşkından yanıyordu. Alman yurdu faşistliği bırakmadığına göre, Alman Komünist Partisi'nin sosyal faşist bir konumda olduğu ortaya çıktı. Stalin'in sosyal faşizm teorisinin ete kemiğe büründüğü an nihayet gelip çatmıştı.

İlk bakışta, Komünist Enternasyonal'in Fransız ve İngiliz seksiyonları tamamen zıt bir tavır takınmış gibi göründü. Almanlardan farklı olarak, kendi hükümetlerine saldırmak zorunda bırakıldılar. Fakat bu acil yenilgicilik enternasyonalizmin değil, yurtseverliğin çarpık bir türüdür zira bu baylar, refahlarının kaynağı olan Kremlin'i kendi vatanları olarak görüyorlar. Fransız Stalinistlerinin birçoğu zulüm altında sorgulanamaz bir cesaretle davrandı. Ancak bu cesaretin politik içeriği dışman kampın zorba politikalarının şirin gösterilmesi ile kirletildi. Fransız işçileri bunun hakkında ne düşünmeli?

Enternasyonalist devrimciler gericilik tarafından her zaman dışmanın ajanları olarak resmedilmiştir. Komintern, Fransız ve İngiliz seksiyonları için böyle bir

suçlamaya zemin hazırlayan bir durum yarattı ve böylece işçileri yurtsever kampa doğru itti ya da onları kafa karışıklığına ve pasifliğe mahkum etti.

Kremlin'in politikası basittir: petrol ve manganezin yanı sıra Komintern'i de Hitler'e sattı. Bu insanların köpek gibi itaatkâr bir tarzda kendilerinin satılmasına izin vermesi, Komintern'in içindeki yozlaşmayı reddedilemez biçimde ortaya koyuyor. Kremlin'in memurlarında artık ne ilke, ne onur, ne de vicdan kalmıştır. Ellerinde kalan tek şey omurgasızlıktır ve omurgasız insanlar hiçbir zaman bir devrime önderlik etmemiştir.

Stalin'in Hitler ile olan dostluğu daimi olmak bir yana, hiç de uzun sürmeyecek. Manifestomuz daha kitlelere ulaşmadan önce Kremlin'in dış politikası bir kez daha yön değiştirebilir. Bu durumda, Komintern'in propagandasının niteliği de değişebilir. Eğer Kremlin demokrasilere doğru yaklaşırsa, Komintern bir kez daha arşivini eşeleyip Nasyonal Sosyalizmin Suçlarının Kahverengi Kitabı'nı bulup çıkaracaktır. Fakat bu propagandasının devrimci bir karakter kazanacağı anlamına gelmez. Etiketini deşişse de önceden olduğu gibi kölece kalacaktır. Devrimci politika, her şeyden önce kitlelere hakikatin anlatılmasını gerektirir. Fakat Komintern sistematik olarak yalan söylüyor. Dünya emekçilerine dönüp şunu söylüyoruz: Yalancılara inanmayın!

Sömürgelerde sosyal demokratlar ve Stalinistler

Sömürücülerle birlik olan ve kendi ayrıcalıklarıyla ilgilenen partiler, organik olarak işçilerin ve ezilen insanların en çok sömürülen katmanlarıyla ilgili dürüst bir politika izleme kabiliyetine sahip değildir. Bu durum, İkinci ve Üçüncü Enternasyonallerin sömürgelere yönelik tutumlarında özel bir açıklıkla görülmektedir.

Eğer çoğunlukla Fransız farmasonlarından ve yerli halkın sırtına çöken "solcu" kariyeristlerden oluşan sömürge görevlilerinin oluşturduğu gelişigüzel grupları saymazsak, köle sahiplerinin avukatı ve kölelikten elde edilen kârın paydaşı gibi hareket eden İkinci Enternasyonal'in sömürgelerde kendine ait seksiyonları yoktur. Yurtseverliğin karşıtı olan sömürge halklarını "demokratik anavatan"a karşı harekete geçirme fikrini oportünistçe terk eden İkinci Enternasyonal, burjuvaziye (Sidney Webb, Marius Moutet ve diğerleri gibi) sömürge bakanları, yani köle güdücülerini sağlama ayrıcalığını elde etmiştir.

Tüm ezilen halklara cesur bir devrimci çağrı yaparak işe başlayan Üçüncü Enternasyonal ise daha sonra benzer şekilde sömürge sorunu konusunda kendini satışa çıkarmıştır. Yalnızca birkaç yıl önce Moskova emperyalist demokrasiler ile bir ittifak fırsatının önünde durduğunu gördüğünde, Komintern ulusal kurtuluş sloganını yalnızca Habeşistan ve Arnavutluk için değil, Avusturya için de öne sürdü. Fakat Britanya ve Fransa sömürgeleriyle ilgili olarak kendini alçakgönüllü biçimde, "makul" reform istekleriyle sınırladı. O dönemde Komintern, Hindistan'ı Büyük Britanya'ya karşı değil, muhtemel bir Japon saldırısına, Tunus'u da yalnızca Mussolini'nin köpeklerine karşı savundu. Fakat durum şimdi ansızın de-

gişmiştir. Hindistan, Mısır ve Cezayir'e tam bağımsızlık! Dimitrov daha azını kabul etmeyecektir. Araplar ve Siyahlar, Mussolini ve Hitler hariç tutulursa en iyi arkadaşları olarak Stalin'i bulmuşlardı. Komintern'in Alman seksiyonu, asalak çetelerin karakteri olan bir arsızlıkla Polonya'yı ve Çekoslovakya'yı Britanya emperyalizminin komplolarına karşı savundu. Bu insanların yapamayacağı şey yok! Kremlin'in Batı demokrasilerine doğru yeniden meyletmesi halinde bu insanlar yeniden Londra'dan ve Paris'ten saygılı bir şekilde sömürgelerinde liberal reformlar yapmalarını rica edecektir.

İkinci Enternasyonal'in aksine, Komintern muhteşem geleneğinden ötürü sömürgelerde tartışılmaz bir nüfuza sahiptir. Fakat toplumsal temeli politik evrimine uygun olarak değişmiştir. Günümüzde Komintern'in sömürge karakterindeki ülkelerde üzerine dayandığı taban İkinci Enternasyonal'in metropol merkezlerdeki geleneksel zemini olan katmanlar ile aynıdır. Süper kârlardan arta kalan kırıntılar vasıtasıyla emperyalizm merkez ülkelerindeki işçi aristokrasisinin benzerini sömürge ve yarı sömürge ülkelerde de yaratmıştır. Metropol merkezlerindeki prototipleri ile karşılaştırılamayacak ölçüde önemsiz de olsa, sömürge ülkelerdeki işçi aristokrasisi de yaygın yoksulluk arka planından açıkça ayrışır ve ayrıcalıklarına sıkı sıkıya sarılır. Sömürge ve yarı sömürge ülkelerdeki işçi bürokrasisi ve aristokrasisi devlet görevlileriyle birlikte Kremlin'in "dostları" için bilhassa itaatkâr elemanlar sağlar. Bu türün Latin Amerika'daki en iğrenç temsilcisi Kremlin'e sunduğu özel hizmetlerden ötürü Latin Amerika Sendikaları Federasyonu genel başkanlığı ile ödüllendirilen Meksikalı avukat Lombardo Tolenado'dur.

Sınıf mücadelesinin sorularını dipedüz gündeme yerleştiren bu savaş, bu hilekârlar ve fırıldaklar için giderek zorlaşan bir durum yaratıyor. Gerçek Bolşevikler bundan yararlanmalı ve Komintern'i sömürgelerden ebediyen söküp atmalıdır.

Merkezcilik ve anarşizm

Savaş, var olan her şeyi sınavarak ve çürümüş her şeyi bir köşeye atarak ge-reğinden fazla hayatta kalan Enternasyonaller için ölümcül bir tehlikeyi temsil ediyor. Komintern bürokrasisinin kayda değer bir bölümü, özellikle de Sovyetler Birliği sarsıntılar yaşarsa kendi emperyalist anavatanlarına dönecektir. Buna karşılık işçiler gittikçe daha fazla sola yönelecektir. Böylesi koşullar altında ayrışmalar ve dağılmalar da kaçınılmazdır. Bir dizi belirti, İkinci Enternasyonal'in "sol" kanadının ayrılabilceğine işaret ediyor. Farklı geleneklerden gelen merkezci gruplaşmalar birleşecek, ayrılacak ve yeni "cepheler", "kamplar" vs. yaratacaktır. Ancak, içinde bulunduğumuz dönem merkezciiliğin tahammül edilemez olduğunu gösterecektir. Merkezci örgütlerin en ciddi ve dürüstü olan POUM'un İspanya devrimi sırasında oynadığı hazin ve trajik rol, sınıf bilincine sahip işçilerin hafızasında her zaman vahim bir uyarı olarak kalacaktır.

Fakat tarih tekerrürleri sever. İki Buçukuncu Enternasyonal yahut bu sefer Üç Çeyreklik Enternasyonal türünden bir uluslararası örgütün kurulmasına yönelik

Devrimci Marksizm

yeni girişimlerin yapılması ihtimal dışı değildir. Bu başlangıçlar, yalnızca işçi kitleleri içinde cereyan eden daha derin süreçlerin bir yansıması olmaları bakımından ilgiyi hak ederler. Fakat peşinen ve kesin olarak şunu söylemek mümkündür: teorik bir temelden, devrimci gelenekten ya da tamamlanmış bir programdan yoksun olan merkezci “cepheler”, “kamplar” ve “Enternasyonaller” ancak kısa ömürlü olacaktır. Kararsızlıklarını ve tereddütlerini acımasızca eleştirerek onlara yardımcı oluruz.

Eski işçi örgütlerinin iflasına ilişkin çizdiğimiz bu taslak, anarşizmden söz etmezsek eksik kalır. Anarşizmin gerilemesi çağımızın en kesin, inkâr edilemeyecek olayıdır. Daha birinci emperyalist savaşın öncesinde Fransız anarko-sindikalistleri en rezil oportünistler ve burjuvazinin doğrudan hizmetçileri haline gelmeyi başardılar. Önceki savaş sırasında uluslararası anarşizmin liderlerinin çoğu yurtseverlere dönüştüler. İspanya iç savaşının harareti içinde anarşistler burjuva hükümetlerinin bakanları oldular. Anarşist lafabeleri, devlet onlara ihtiyaç duyana kadar devleti reddederler. Tehlike gelip kapıya dayandığında ise sosyal demokratlar gibi kapitalist sınıfın ajanları olurlar.

Anarşistler günümüzdeki savaşa programsız, tek bir fikirleri olmadan ve İspanyol proletaryasına ihanetlerinin kirlettiği bir bayrak ile girdiler. Bugün, insani matemlerle çeşnilendirilmiş, umutsuzluktan başka bir şey yaratmayan yurtseverlik propagandası haricinde işçi sınıfı saflarına verebilecekleri bir şey yoktur. Kendi sınıflarının çıkarları için savaşmaya gerçekten hazır olan anarşist işçiler ile uzlaşmaya çabalarken hem savaşta hem de devrimde burjuvazinin ayakçısı olarak hareket eden liderlerinden tam olarak kopmalarını da talep edeceğiz.

Sendikalar ve savaş

Tekelci kapitalizmin kodamanları devlet iktidarının resmi organlarının üzerinde durup onları tepeden kontrol ederken, oportünist sendika liderleri devlet iktidarının ayaklarının etrafında dolanarak işçi kitleleri içinde ona destek sağlamaya çalışıyorlar. Sendikalarda işçi demokrasisi korunduğu müddetçe bu pis işlerin icra edilmesi mümkün değildir. Sendikalardaki rejim, burjuva devletlerinin rejimlerini izleyerek giderek daha fazla otoriterleşiyor. Savaş döneminde sendika bürokrasisi tam olarak işçi sınıfı içinde ordu Genelkurmayının askeri polisi haline gelir.

Fakat hiçbir gayret onu kurtaramayacaktır. Savaş, günümüzün reformist sendikalarına ölüm ve yıkım getiriyor. Henüz gençlik döneminde olan sendikacılar kıyım için silah altına alınıyorlar. Yerlerine on sekiz yaşından küçük erkekler, kadınlar ve yaşlı erkekler, yani direnme kabiliyeti en düşük olanlar alınıyor. Tüm ülkeler savaştan öylesine bir yıkımla çıkacaklar ki, işçilerin yaşam standardı yüz yıl geriye gidecek. Reformist sendikalar ancak burjuva demokrasisi rejimi altında mümkündür. Fakat savaşta yok olacak olan ilk şey tümüyle çürümüş demokrasi-

dir. Kesin çöküşü sırasında yanında ona destek olan tüm işçi örgütlerini de sürükleyecektir. Reformist sendikalara yaşam alanı kalmayacaktır. Kapitalist gericilik onları acımasızca yok edecektir. İşçileri bu konuda derhal ve herkes duyacak kadar gür bir sesle uyarmak gerekiyor.

Yeni bir çağ yeni yöntemler, yeni yöntemler ise yeni liderler gerektirir. Sendikaları kurtarmanın tek bir yolu var: onları, hedefini kapitalist anarşi ve emperyalist haydutluğa karşı zafer olarak belirlemiş mücadeleciler örgütlere dönüştürmek. Sendikalar sosyalist ekonominin inşa edilmesinde büyük bir rol oynayacaktır fakat bunun ilk koşulu kapitalist sınıfın devrilmesi ve üretim araçlarının kamulaştırılmasıdır. Sendikalar yalnızca sosyalist devrim yoluna girerlerse savaş yıkıntılarının altında kalmaktan kurtulabilirler.

Dördüncü Enternasyonal

Proletarya öncüsü, emperyalist savaşın uzlaşmaz düşmanıdır. Fakat bu savaştan hiç korkmaz. Sınıf düşmanı ile onun seçtiği meydana dövüşmekten kaçınmaz. Dalgalanan bayraklarıyla bu meydana girer.

Dördüncü Enternasyonal, dünyadaki gelişmelerin genel gidişatını ve yeni emperyalist yıkımın kaçınılmazlığını doğru biçimde öngören, burjuva demokratların pasifist sahtekârlıklarını ve Stalinist ekolün küçük burjuva maceracılarını teşhir eden, "Halk Cephesi" adını taşıyan sınıf işbirliği politikasına karşı savaşan, Komintern'in ve anarşistlerin İspanya'daki hain rollerini topa tutan, POUM'un merkezci yanlısalarını uzlaşmaz biçimde eleştiren, kadrolarını devrimci sınıf mücadelesinin ruhuyla yorulmak bilmeden çelikleştiren tek örgüttür. Savaş dönemindeki politikamız, barış dönemindeki politikamızın yoğunlaştırılmış bir devamından ibarettir.

Dördüncü Enternasyonal, programını Marksizmin sağlam teorik temelleri üzerine inşa eder. Resmi işçi bürokrasisinin farklı kanatlarına hâkim olan ve burjuva demokrasisine teslimiyetin kılıfı işlevini gören eklektizm rezilliğini reddeder. Programımız, herkesin erişimine açık olan bir dizi belgede formüle edilmiştir. Özü iki kelimeyle özetlenebilir: Proletarya diktatörlüğü.

Bolşevizmin üzerine kurulu programımız

Dördüncü Enternasyonal bütünüyle ve adanmış bir şekilde Bolşevizmin devrimci geleneği ve örgütsel yöntemlerinin kurduğu temellere dayanır. Küçük burjuva radikalleri varsın merkezizetçilikten şikâyet etsinler. Greve bir kez bile katılmış bir işçi bilir ki, disiplin ve sağlam bir liderlik olmadan mücadele imkânsızdır. Merkezizetçiliğin ruhu içinde bulunduğumuz çağa nüfuz etmiştir. Tekelci kapitalizm, ekonomik merkezileşmeyi nihai sınırlarına kadar getirmiştir. Devlet merkezizetçiliği, faşizm kılığında totaliter bir karaktere bürünmüştür. Demokrasiler gittikçe bu modeli taklit etmeye çabalyorlar. Sendika bürokrasisi,

güçlü mekanizmasını kıyasıya savunuyor. İkinci ve Üçüncü Enternasyonaller, devrime karşı mücadelelerinde devlet aygıtından arsızca yararlanıyorlar. Bu koşullar altında başarının temel güvencesi devrimci merkezîyetçiliği gerici merkezîyetçiliğin karşısına dikmektir. Proletaryanın öncüsünün, kendini feda etmeye hazır, zafere yönelik yenilmez bir iradenin ışığında gerçekten çelikleşmiş devrimcilerden oluşan, çelik bir disiplinin birleştirdiği bir örgüte sahip olmak zorunludur. Yalnızca bocalamayan merkezîleşmiş bir parti taarruza sistemli ve titiz bir şekilde hazırlanmayı ve belirleyici an gelip çatığında sınıfın tüm gücünü eli titremeden muharebe alanına sürmeyi işçilere öğretebilir.

Şiğ kuşukular, Bolşevik merkezîyetçiliğin bürokratizme dönüşerek yozlaşmasından bahsetmekten zevk alırlar. Tarihin tüm gidişatı sanki bir partinin yapısına bağlıymış gibi! Aslına bakarsanız, kaderi sınıf mücadelesinin gidişatına bağlı olan partinin kendisidir. Bolşevik Partisi her durumda eylemiyle proletarya devrimini başarabileceğini kanıtlamış tek partiydi. Uluslararası proletaryanın şu anda ihtiyaç duyduğu tam da böyle bir partidir. Eğer burjuva rejimi savaştan cezalandırılmadan çıkacak olursa, her devrimci parti yozlaşmadan payını alacaktır. Eğer proleter devrimi zafer kazanırsa, yozlaşmayı üreten koşullar ortadan kalkacaktır.

Gericiliğin zaferi, kitlesele hayal kırıklığı ve tükenmişlik koşullarında, geleksel işçi sınıfı örgütlerinin hastalıklı biçimde dağılmasının zehirlediği bir politik atmosferde, önümüze yığılmış zorlukların ve engellerin ortasında, Dördüncü Enternasyonel'in gelişimi zorunlu olarak yavaş ilerlemiştir. Çabalarımızı küçümseyen merkezîciler, sol kanadı birleştirmek için yalıtılmış ve ilk bakışta çok daha geniş ve ümit verici görünen birden fazla girişimde bulundular. Tüm bu gösterişli girişimler, kitleler daha adlarını ezberlememişken unufak oldular. Yalnızca Dördüncü Enternasyonel, inatla, sebatla ve artan bir başarıyla akıntıya karşı yüzmeyi sürdürüyor.

Başarılı bir sınav verdik mi?

Gerçek bir devrimci örgütü tanımlayan en önemli şey, olayların yeni bir yöne doğru ilerlediği her bir dönemde politikasını oluştururken ve sınarken ciddiyetle hareket etmesidir. Merkezîyetçiliği verimli yapan şey demokrasidir. Savaşın alevleri arasında seksiyonlarımız proleter politikasının tüm sorunlarını tartışır ve yöntemlerini sınarken, bu arada yalnızca İkinci ve Üçüncü Enternasyonallere muhalefetinden dolayı saflarımıza katılan istikrarsız unsurları da def ediyor. Güven vermeyen unsurlardan arınmak, gerçek bir devrimci partinin oluşumu sırasında ödenmesi kaçınılmaz olan bir bedeldir.

Farklı ülkelerdeki yoldaşlarımızın ezici çoğunluğu savaşın ilk sınavından alınlarının akıyla çıktılar. Bu olgu, Dördüncü Enternasyonel'in geleceği açısından paha biçilmez bir önem taşıyor. Örgütümüzün her sıradan üyesi bundan böyle kendisini olayların alevleri arasında yaratılacak devrimci ordunun bir yetkilisi

olarak görmeye yalnızca hak sahibi değildir, bunu görev olarak da benimsemek zorundadır. Kitlelerin devrimci mücadele alanına girmesi oportünist, pasifist ve merkezci programların önemsizliğini derhal ortaya çıkaracaktır. Fabrikada, maddede, sendikada, alayda ya da savaş gemisinde mücadele veren tek bir gerçek devrimci, kendi sıkıntılılarıyla meşgul olan yüzlerce küçük burjuva sahte devrimcisinden çok daha değerlidir.

Büyük burjuvazinin politikacıları, Dördüncü Enternasyonal'in rolüne dikkat kesilmek bakımından küçük burjuva bilgiçlerinden çok daha başarılılar. Diplomatik ilişkilerini koparmanın arifesinde yaptıkları son görüşmelerinde birbirlerini savaşın sonuçlarıyla korkutmaya çabalayan Fransız büyükelçisi Coulondre ve Hitler'in üzerinde uzlaştığı nokta Dördüncü Enternasyonal'in bu savaşın "tek gerçek galibi" olabileceğiydi. Polonya'ya karşı savaşın başlatılması üzerine Fransa, Danimarka ve diğer ülkelerin büyük basını, Berlin'deki işçi mahallelerinin duvarlarında üzerinde "Kahrolsun Stalin, Yaşasın Trotskiy!" yazılı afişler olduğunu yazdı. Bunun anlamı şudur: "Kahrolsun Üçüncü Enternasyonal, Yaşasın Dördüncü Enternasyonal!" Ulusal bağımsızlığının kazanılmasının yıldönümünde daha kararlı işçiler ve öğrenciler tarafından bir gösteri örgütlendiğinde, "Koruyucu" Baron Neurath gösterinin sorumlusu olarak Çek "Trotskistler"e işaret eden resmi bir açıklama yayınladı. Prag'dan gelen ve Çekoslovakya Cumhuriyeti'nin eski cumhurbaşkanı Benes'in editörlüğünü yaptığı gazetede çıkan bir haber Çek işçilerinin "Trotskist"leştiğini doğruluyordu. Şimdilik bunların hepsi sadece belirtiden ibarettir. Fakat bir gelişim eğilimine net olarak işaret ediyorlar. Savaşın devrim yoluna yönelttiği yeni kuşak işçiler bayrağımız altında yerini alacaktır.

Proleter devrimi

Proleter devriminin zaferi için temel koşullar tarihsel deneyimle ortaya konmuş, teorik olarak berraklaştırılmıştır: (1) burjuvazinin çıkmaza girmesi ve bunun sonucu olarak hâkim sınıfın kafa karışıklığı; (2) küçük burjuva katmanlarının -onların desteği olmadan büyük burjuvazi varlığını sürdüremez- keskin bir memnuniyetsizliği ve esaslı değişimler için gayret göstermesi; (3) proletarya saflarında durumun katlanılmaz olduğu bilincinin ve devrimci eylem hazırlığının mevcudiyeti; (4) proleter öncüsünün berrak programı ve güçlü liderliği. Bunlar proleter devriminin zaferinin dört koşuludur. Bu dört koşulun gerekli olgunluğa tek seferde ve aynı anda nadiren ulaşabilmesi birçok devrimin yenilmesinin temel nedenidir. Tarihte savaşın devrimleri doğurması hiç de az görülür bir durum olmamıştır çünkü savaş miadı dolmuş rejimleri temelinden sarsar, hâkim sınıfı zayıflatır ve ezilen sınıflar arasında devrimci öfkeyi artırır.

Halihazırda burjuvazi yönünü büyük ölçüde yitirmiştir ve halk kitleleri arasında endişe ve hoşnutsuzluk yoğun olarak hissedilmektedir. Bu durum yalnızca savaşa giren ülkelere özgü değildir; tarafsız ülkelerde de geçerlidir ve savaşla geçen

her ay daha da yoğunlaşacaktır. Son yirmi yıl içinde proletaryanın arka arkaya, her biri öncekinden daha ağır yenilgiler aldığı, eski partileri tarafından hayal kırıklığına uğratıldığı ve savaş dönemine buhranlı bir ruh hali ile girdiği doğrudur. Yine de bu tür ruhsal durumların istikrarını ve sağlamlığını gözümüzde büyütmemeliyiz. Bu ruh halini yaratan da, onu ortadan kaldıracak olan da olaylardır.

Savaşı olduğu gibi devrimi de en başta genç nesiller yapar. Fabrikalarda iş bulamayan milyonlarca genç yaşamlarına işsiz ve bu nedenle de politik hayatın dışında kalarak başlamıştır. Bugün ise politik hayatın içinde kendilerine yer buluyorlar veya en geç yarın bulacaklar: onları askere alan ve alaylar halinde örgütleyen devlet, onların devrimci birliği olasılığını da ortaya çıkarıyor. Bu işsiz gençlerin devrimci birliğini mümkün kılacak olan tam da budur. Kuşkusuz savaş daha eski kuşakları da silkeleyerek kayıtsızlıklarına son verecektir.

Önderlik sorunu

Önderlik sorunu önümüzde duruyor. Her iki enternasyonalin de emperyalizmin hizmetinde olduğu ve gerçek devrimci unsurların küçük bir azınlığı olduğu günümüzde devrim bu sefer de ihanete uğramayacak mı? Başka bir deyişle: proletarya devrimine önderlik edebilecek bir partiyi zamanında hazırlamakta başarılı olabilecek miyiz? Bu soruyu doğru cevaplayabilmek için onu doğru bir şekilde sormamız gerekiyor. Doğal olarak, şu ya da bu ayaklanma devrimci öncünün olgunlaşmamış olması nedeniyle yenilgiyle sonuçlanabilir ve kesinlikle öyle sonuçlanacaktır. Fakat bu tek bir ayaklanma meselesi değildir. Bütün bir devrim çağını ilgilendiren bir sorudur.

Uzun süre can çekişmeyi bir çıkış olarak görmeyecek olursak, kapitalist dünyanın bir çıkış yolu bulamadığı açıktır. Bu nedenle, on yıllar değilse de uzun yıllar boyu sürecek savaflara, isyanlara, kısa süreli ateşkeslere, yeni savaflara ve yeni isyanlara hazırlanmak gerekiyor. Genç bir devrimci parti kendisini bu perspektifin üzerine kurmalıdır. Kendisini sınaması, deneyim biriktirmesi ve olgunlaşması için gerekli fırsatları ve imkânları tarih ona verecektir. Öncü kadrolar ne kadar hızlı birleşirse, kanlı sarsıntılar dönemleri o kadar kısılacak ve gezegenimizin muzdarip olduğu yıkım o kadar az olacaktır. Fakat devrimci bir parti proletaryaya önderlik edene kadar büyük tarihsel sorun hiçbir koşulda çözülmeyecektir. Tempolar ve zaman aralıkları büyük bir önem taşıyor ama bu ne genel tarihsel perspektifimizi ne de politikamızın doğrultusunu değiştirir. Buradan çıkarılacak sonuç yalındır: proletarya öncüsünün eğitilmesi ve örgütlenmesi görevlerini on kat fazla enerjiyle sürdürmek zorunludur. Dördüncü Enternasyonal'in görevi tam da budur.

Geçen savaşın sadece üzücü sonuçlarına atıf yapmaları, kötümser sonuçları meşrulaştırmaya çalışanların yaptığı en büyük hatadır. Birincisi, geçen savaş tüm dünyanın işçi hareketinin dersleri üzerinde var olduğu Ekim Devrimi'ni doğurmuştur. İkincisi, günümüzdeki savaşın koşulları 1914'ün koşullarından cid-

di biçimde farklıdır. ABD dâhil olmak üzere emperyalist devletlerin ekonomik durumu bugün kesin olarak daha kötüdür ve savaşın yıkım gücü çeyrek yüzyıl öncesine nazaran çok daha büyüktür. Bu nedenle, işçilerden ve ordudan bu sefer çok daha hızlı ve belirleyici bir tepki beklemek için yeterli neden mevcuttur.

Birinci savaşın tecrübesi kitlelerde derin etkiler bırakmadan ortadan kaybolmadı. İkinci Enternasyonal gücünü kitlelerin henüz sarsılmamış olan pasifist ve demokratik yanılısalarından alıyordu. İşçiler 1914 savaşının son savaş olacağını ciddi umuyorlardı. Çocuklarını yeni bir kıyımdan esirgemek uğruna askerler kendi canlarının alınmasına izin verdiler. Yalnızca bu umut insanların dört yıldan fazla bir süre savaşa katlanmasını sağlayabilmiştir. Bugün demokratik ve pasifist yanılısalarından eser kalmamıştır. Günümüzdeki savaştan muzdarip olan insanlar artık bu savaşın ne meşruiyetine inanıyorlar ne de ondan daha fazla zincirden başka bir şey bekliyorlar. Bu durum totaliter devletler için de geçerlidir. Birinci emperyalist savaşın yükünü sırtında taşıyan ve onun derslerini unutmamış olan eski kuşaktan işçiler henüz ortadan kaybolmaktan çok uzaktır. Savaş sırasında okula giden bir sonraki kuşağın kulaklarında yurtseverlik ve pasifizm sahte sloganları hâlâ çınlıyor. Savaş makinesinin ağırlığı altında ezilen bu katmanların paha biçilmez politik deneyimi, savaş işçi kitlelerini kendi hükümetlerine açıktan meydan okumaya zorladığında tüm kuvvetiyle meydana çıkacaktır.

Ya sosyalizm ya kölelik

Savaş ve Dördüncü Enternasyonal (1934) başlıklı tezlerimizde şöyle demiştik:

Modern kapitalizmin tamamen gerici, çürümüş ve yağmacı doğasının ortaya çıkması, demokrasinin, reformizmin ve pasifizmin yok edilmesi ve proletaryanın eli kulağında olan felaketten kaçınmak için güvenli bir yol bulmaya duyduğu acil ve yakıcı ihtiyaç uluslararası devrimi yenilenmiş bir güçle gündeme getirmektedir.

Bugün mesele artık on dokuzuncu yüzyılda olduğu gibi daha hızlı ve daha sağlıklı ekonomik gelişmenin temin edilmesi meselesi değildir: bugün sorun insanlığın intihardan kurtarılmasıdır. Oportünist partilerin ayaklarının altındaki zemini tamamen kaydıran şey bizzat bu tarihsel sorunun keskinliğidir. Bunun aksine, devrimin partisi tükenmez gücünün kaynağını kaçınılmaz bir tarihsel gerekliliği yerine getirdiği gerçeğinin bilincinde buluyor.

Ayrıca, günümüzün devrimci öncüsü ile geçen savaş patlak verdiğinde seslerini yükselten yalıtılmış enternasyonalistler aynı kefeye konmamalı. Rusya'daki Bolşevikler o dönemde tek devrimci gücü temsil ediyordu. Ancak o parti içinde bile, Lenin etrafında toplanan küçük bir göçmen grubu haricindeki ezici çoğunluk ulusal dargörürlüğü fırlatıp atmakta ve dünya devrimi perspektifini öne çıkarmakta başarısız olmuştu.

Dördüncü Enternasyonal sayısal olarak ve özellikle de hazırlık bakımından ge-

çen savaşın başında var olan seleflerinden çok üstündür. Dördüncü Enternasyonal, Bolşevizmin doğrudan mirasçısıdır. Dördüncü Enternasyonal, Ekim Devrimi'nin geleneğini özümsemiş ve iki emperyalist savaş arasındaki en zengin tarihsel dönemi teoriye aktarmıştır. Kendisine ve geleceğine inanmaktadır.

Bir daha hatırlatalım, savaş politik gelişmelere muazzam derecede hız kazandırır. Daha dün yerine getirilmesi on yıllar değilse bile uzun yıllar alacakmış gibi görünen büyük görevler, iki üç yıl içinde, belki de daha erken önümüzde belirebilir. Barış koşullarının üzerine kurulmuş programlar kaçınılmaz olarak havada asılı kalacaktır. Öte yandan, kısa vadeli düşünen politikacılara “gerçek dışı” görünen Dördüncü Enternasyonal'in geçiş taleplerinin önemi devlet iktidarının fethedilmesini amaçlayan kitle seferberliği sürecinde bütünüyle ortaya çıkacaktır.

Yeni devrimin başlangıcında oportünistler, çeyrek yüz yıl önce yaptıkları gibi bir kez daha harabeler ve yıkımlar üzerine sosyalizmin inşa edilemeyeceği fikrini işçilere aşılama çalıyacaktı. Sanki işçilerin koşulları seçme özgürlüğü varmış gibi! Tarihin sağladığı temeller üzerinde inşa sürecini başlatmak gerekliliktir. Rus Devrimi, işçi iktidarının çok geri bir ülkeyi bile derin bir yoksulluktan kurtarabileceğini göstermiştir. İleri ülkelerin proletaryası bundan daha da büyük mucizeleri gerçekleştirebilir. Savaş binaları, tren yollarını, fabrikaları, madenleri yok eder; ama teknolojiyi, bilimi ve becerileri yok edemez. Kendi devletini kurduktan, saflarını doğru biçimde örgütledikten, burjuva rejiminin miras bıraktığı nitelikli işgücünü örgütledikten ve üretimi tek bir plan etrafında düzenledikten sonra proletarya yalnızca savaşın yok ettiği her şeyi yeniden kurmayı değil, dayanışma temelinde muazzam bir kültürel gelişimin koşullarını yaratmayı da başaracaktır.

Ne yapmalı

Bu manifesto, Dördüncü Enternasyonal'in Olağanüstü Kongresi tarafından, tam da Alman orduları Hollanda ve Belçika'yı istila ettikten ve Müttefik askerlerinin ilk direnişini ezip bir alev topu gibi Paris ve Kanal'a doğru ilerlerken kabul edilmiştir. Berlin'de daha şimdiden erken zafer kutlamaları yapıyorlar. Müttefiklerin saflarında paniğe yaklaşan bir endişe var. Burada savaşın sonraki aşamalarıyla ilgili olarak stratejik spekülasyonlara girmeye ne imkânımız ne de ihtiyacımız var. Hitler'in muazzam üstünlüğü, her koşulda tüm dünyanın politik görünümüne damgasını vurmaktadır.

“Fakat işçi sınıfının günümüz koşullarında Alman faşizmine karşı mücadelelerinde demokrasilere yardımcı olması gerekmiyor mu!” Proletaryayı şu ya da bu burjuva kanadının yedek gücü olarak gören küçük burjuvazinin geniş kesimlerinin soruyu ortaya koyma biçimi budur. Bu politikayı şiddetle reddediyoruz. Tren vagonları arasında konfor bakımından nasıl farklılıklar varsa, burjuva toplumunda politik rejimler arasında da doğal olarak farklılıklar vardır. Fakat tüm tren bir uçurumdan aşağı yuvarlanırken, yani tüm kapitalist sistem çökerken çürüyen demokrasi ile ölüm saçan faşizm arasındaki ayrım ortadan kaybolur.

Hitler, zaferleri ve acımasızlığıyla doğal olarak tüm dünyada işçilerin keskin nefretini kıskırtıyor. Fakat işçilerin bu meşru nefreti ile Hitler'in daha zayıf ama daha az gerici olmayan düşmanlarına yardım etmek arasında kapanmaz bir uçurum vardır. Büyük Britanya ve Fransa emperyalistlerinin zaferi, insanlığın nihai kaderi bakımından Hitler ve Mussolini'nin zaferinden daha az korkunç değildir. Burjuva demokrasisi kurtarılamaz. İşçiler yabancı faşizmine karşı kendi burjuvazilerine yardım ederlerse yalnızca kendi ülkelerinde faşizmin zaferini hızlandırırlar. Tarihin önümüze koyduğu görev, bir emperyalist sistemi diğerine karşı desteklemek değil, tüm sistemin sonunu getirmektir.

İşçiler askerlik sanatını öğrenmelidir

Kitlelerin askerileşmesi her geçen gün daha da yoğunlaşıyor. İçi boş pasifist protestolarla bu askerleşmenin durdurulabileceğine dair anlamsız savı reddediyoruz. Önümüzdeki dönemde tüm büyük sorulara dair hüküm elde silahla verilecektir. İşçiler silahtan korkmamalıdır; aksine, silahın nasıl kullanılacağını öğrenmelidir. Savaş sırasında devrimciler kendilerini kitlelerden barış zamanında olduğundan daha fazla ayırmazlar. Bir Bolşevik yalnızca en iyi sendikacı olmaya değil en iyi asker olmaya da çabalar.

Burjuvazinin eğitilmemiş ya da yalnızca teorik eğitim almış askerleri son anda muharebe meydanına sürmesini arzu etmeyiz. Devletin acilen işçilere ve işsizlere tüfeğin, el bombasının, makineli tüfeğin, topların, uçakların, denizaltıların ve diğer savaş araçlarının nasıl kullanılacağını öğrenme imkânını sağlamasını talep ediyoruz. Sendikalar ile yakından bağlantılı özel askeri okulların açılması gereklidir. Böylelikle işçiler askerlik sanatının vasıflı uzmanları haline gelebilirler ve komutanlık görevini üstlenebilirler.

Bu bizim savaşımız değil!

Aynı zamanda, bu savaşın bizim savaşımız olmadığını bir an bile unutmuyoruz. İkinci ve Üçüncü Enternasyonallerin aksine, Dördüncü Enternasyonal politikasını kapitalist devletlerin askeri talihleri üzerine değil, emperyalist savaş işçilerin kapitalistlere karşı verdiği bir savaşa dönüştürmenin, tüm ülkelerin hâkim sınıflarını iktidardan indirmenin ve dünya sosyalist devriminin üzerine inşa ediyor. Bu bakış açısına göre, cephedeki muharebe hatlarındaki değişmeler, ulusal sermayelerin yıkımı, ülkelerin işgali ve devletlerin düşüşü yalnızca modern toplumun yeniden inşasına giden yoldaki trajik dönemleri temsil ederler.

Şu temel görevlerimizi savaşın gidişatından bağımsız olarak yerine getiriyoruz: işçilere kendi çıkarlarıyla kana susamış kapitalizmin çıkarlarının uzlaştırılmayacağını anlatıyoruz, emekçileri emperyalizme karşı seferber ediyoruz, savaşa giren ve tarafsız ülkelerdeki işçilerin birliği için propaganda yapıyoruz, her bir ülkede işçiler ile askerlerin ve cepheye birbirlerine karşı savaşan askerlerin kar-

Devrimci Marksizm

deşleşmesi için çağrı yapıyoruz, kadınları ve gençleri savaşa karşı seferber ediyoruz, –fabrikalarda, imalahanelerde, köylerde, kışlalarda, cephede ve donanmada-sürekli, inatçı ve yorulmak bilmez bir şekilde devrime hazırlanıyoruz.

Bizim programımız budur. Bütün dünyanın proleterleri, Dördüncü Enternasyonal'in bayrağı altında birleşmekten başka bir çıkış yolu yoktur!